

Sak 3/22

Til: **Programstyre Barnehagelærer**

Møtedato: 01.06.22

Oppretting av studieretning barnehagefag som en del av master Pedagogikk

Bakgrunn

Programstyret for barnehagelærerutdanningen har enstemmig vedtatt å jobbe for å etablere en barnehagefaglig master. Det er også stor enighet i fagmiljø BLU om etablering av et slikt tilbud. Pr i dag har ikke BLU tilstrekkelig kompetanse for å etablere en egen barnehagefaglig masterutdanning, heller ikke finansiering til studieplassene som kreves for oppretting av et helt nytt mastergradsprogram.

Gjennom det siste året har studieprogramlederne (sammen med ass. instituttleder for utdanning) som tilbyr masterutdanning sett på muligheter for økt samarbeid på tvers. Gjennom dette arbeidet har blant annet løsningen med ulike studieretninger blitt trukket frem, og studieprogramleder for BLU har sammen med studieprogramleder for PED konkretisert en slik mulighet for hvordan BLU kan etablere en studieretning innenfor masterutdanning i PED.

Nasjonale politiske føringer

Fram mot 2030 skal andelen med masterutdanning i barnehagen øke (jf. Kunnskapsdepartementet [Barnehager mot 2030 – regjeringen.no](#)) Se vedlegg 4. Barnehagestrategien har blant annet følgende uttalt satsingsområde: «Frem mot 2030 skal andelen barnehagelærere og styrere med mastergradsutdanning øke. Kompetanse på mastergradsnivå vil styrke barnehagens arbeid med ledelse og kvalitetsutvikling». Dette for å «styrke barnehagens systematiske pedagogiske arbeid og til en mer kunnskapsbasert praksis» (KD 2021 s. 16). Departementet skal videre se på hvordan barnehagene kan beholde ansatte som fullfører masterutdanningen i barnehagen, og at masterkompetanse brukes aktivt.

Behovsgrunnlag

I artikkelen *“Barnehagelærere med masterutdanning – potensial for å styrke profesjonen og ivareta barnehagens samfunnsmandat?”* fremheves en masterutdanning for barnehagelærere som viktig for å myndiggjøre profesjonen og etablere et praksisnært kritisk blikk på barnehagefaglige problemstillinger (Pettersvold & Østrem, 2018).

En kartlegging i barnehager i Troms og Finnmark viser at barnehagene ønsker dette og har mange ansatte som ønsker å ta master. Spesielt ønsker mange å ta master i barnehageledelse og i pedagogisk kartlegging og utviklingsarbeid (jf. Rapport fra Walberg, Sætveit og Habbestad, 2017). Se vedlegg 1.

Det er behov for ansatte i barnehagene med masterutdanning, og for å sikre dette til barnehagene i vår region er det viktig at det opprettes muligheter for masterutdanning lokalt slik at vi utvikler og beholder kompetansen i nord. Det eksisterer ikke barnehagefaglig masterutdanning nord for Trondheim, men de fleste andre BLU-utdanninger ellers i landet har dette. Se

<https://www.studentum.no/utdanning/barnehagelaerer-master-2-aar> Vi har en masterutdanning i utdanningsledelse som rekrutterer barnehageledere og skoleledere. De fleste som tar denne utdanningen, går tilbake til barnehagesektoren. For masterutdanning som ikke er rettet mot ledere finnes det altså ikke barnehagefaglige mastertilbud nord for Trondheim, noe som fører til at barnehagelærere utdannet i nord drar sør i landet for å gjennomføre masterutdanning – og ender ofte med å bli i sør. Dette tapper den nordlige landsdelen for viktig kompetanse i barnehagesektoren.

Kompetanse og utviklingsplaner lages i alle kommuner, hvor det etterspørres kompetanse ut over bachelornivå, både for å utvikle og følge opp utviklingsarbeid. Kommunen er både barnehageeier for egne barnehager og kommunen skal ha barnehagemyndighet som har ansvar for tilsyn og oppfølging av barnehager. Det etterspørres eksempelvis høyere kompetanse for den som skal ha denne oppgaven. I større tettsteder/byer er barnehager organisert i større enheter hvor én styrer kan være styrer for flere barnehager i samme enhet. Da er det ofte egne fagledere i de enkelte barnehagene som har ansvar for faglig aktivitet i hver enkelt barnehage (i samarbeid med pedagogiske ledere). Flere av disse har uttrykt behov for en masterutdanning som er faglig relevant for barnehagen, slik at deres arbeid med utvikling av det faglige tilbudet styrkes.

Pr i dag finnes det ikke egne stillingskategorier (unntatt styrere/daglige ledere) hvor masterkompetanse kan ligge i krav til ansettelse. Utdanningsforbundet har i flere år jobbet for at det skal opprettes stillinger for barnehagelærere med master. Dette fordi de mener masterutdannede i barnehagen vil heve profesjonskompetansen. Utdanningsforbundet har derfor startet diskusjonen om oppretting av barnehagelektor-stillinger for barnehagelærere med masterutdanning.

Kanvas (barnehagestiftelse med ideelle formål) har eksempelvis i egen regi opprettet barnehagelektor-stillinger. De oppgir i en [nyhetsartikkel](#) at «Barnehagelektorene skal jobbe med barnehagebasert kompetanseutvikling i personalgruppa, gjennomføre vurderingsarbeid, omsette aktuell forskning i praksis og samarbeide med akademia.» (Utdanningsnytt.no 06.09.19)

Flere nasjonale evalueringer har også vist til behov for masterutdanning for barnehagelærere (evalueringen av tidligere førskolelærerutdanning og følgegruppa for barnehagelærerutdanning). Nasjonalt råd for lærerutdanning har også dette som en sentral sak og en gruppe nedsatt av rådet la i 2017 frem en [rapport](#) (Sammen om kvalitetsutvikling og kompetanseløft for fremtidens barnehager) med tydelige begrunnelser for hvorfor det er viktig med flere barnehagelærere med masterutdanning og råd om omfang, verktøy m.m.

Begrunnelsene for behovet på nasjonalt nivå handler ikke kun om et faglig kompetansebehov for den daglige virksomheten, men også knyttet til behov for mer praksisnær forskning og utviklingsarbeid rettet mot barnehagens kjernevirksomhet og *anvendelse* av forskningen som finnes. I tillegg deles en bekymring for fremtidig rekruttering til doktorgradsprogram innenfor barnehagevitenskap, da bredden i dag ikke anses tilstrekkelig.

Det flere studenter med barnehagelærerutdanning som fullfører master ved ILP i dag innenfor pedagogikk, spesialpedagogikk eller utdanningsledelse. Uten at det er gjort en formell undersøkelse på

dette vet vi at noen av disse gjennomfører masterutdanningen med mål om å utdanne seg bort fra barnehagen. Andre igjen gjennomfører en av disse masterutdanningene fordi det ikke finnes egne barnehagefaglige tilbud. Disse knytter ofte masteroppgaven sin til barnehagerelevante tema. En tidligere kartlegging (uttrekk fra FS) viser at mellom 2018-2020 utgjorde studenter med førskole/barnehagelærerbakgrunn 28,4 % av studentene på master i pedagogikk. Da det vil være kun 10 studieplasser i en eventuell studieretning fryktes det ikke at opprettelsen av denne vil føre til svekkelse av studentgrunnlaget til masterutdanning i pedagogikk, spesialpedagogikk eller utdanningsledelse. Det kan derimot være en styrke å få samlet flere studenter på emnene som er felles. Tilbudet som gir studentene barnehagefaglige emner har ikke som mål å konkurrere med andre masterutdanninger ved ILP, men å forhindre tap av kompetanse til andre deler av landet for barnehagelærere som ønsker å ta en barnehagerelevant masterutdanning.

Modell/struktur

Studieretningen vil ha plass til 10 studenter. Disse må ha bachelor barnehagelærer/førskolelærer for å kvalifisere til studieretningen. Øvrig vil opptakskravet være likt som for master i pedagogikk, med karakterkrav og krav til forkunnskaper i metode og vitenskapsteori. Se øvrig informasjon i vedlegg 2 som er en revidert studieplan for master i pedagogikk hvor studieretning barnehagefag er lagt inn.

Strukturen vil se slik ut:

Master pedagogikk – studieretning barnehagefag			
1.semester	PED-3056 10 stp <i>Utvikling og relasjoner</i>	PED-3057 10 stp <i>Kunnskap, menneskesyn og læring</i>	BLU-emne 10 stp <i>Barnehage, profesjonskunnskap og kvalitetsutvikling</i>
2.semester	PED-305X 20 stp <i>Vitenskapsteori og forskningsmetode</i>		Masteroppgave
3.semester	BLU-emne 10 stp <i>Lek og utforskende pedagogikk</i>	BLU-emne 10 stp <i>Livsmestring, mangfold og tilhørighet</i>	Masteroppgave
4.semester	Masteroppgave 50 stp		

Emner merket gult (30 stp totalt) er det eneste som avviker fra original masterutdanning i pedagogikk. På 1. semester har øvrige studenter et annet obligatorisk emne, og på 4.semester har de valgfrie emner hvor studenter på barnehagefaglig master har oppsatte emner som obligatoriske emner.

Barnehagefaglige emner

En arbeidsgruppe bestående av faglærere på barnehagelærerutdanning (som er planlagt inn på masteremnene) har, sammen med studieprogramleder og fagseksjonsleder, laget grunnstammen for

tilbudt inntil 9 fordypningsemner på 3. studieår (2 i Alta, 7 i Tromsø). Ett av emnene i Tromsø har vært tilbudt via UMAK og er derfor ikke en del av videre vurdering.

Fordypningsemnene er på 30 studiepoeng og beregnes til 850 timer pr emne. Ved å prioritere ned to av disse emnene videre, vil ressurs til 10 studieplasser på studieretningen være sikret. Se vedlegg 4 for detaljer og utregning. Da er det også regnet inn ressurs til veiledning og sensur for 10 ekstra studieplasser på masteroppgaven, metodeemnet og de to obligatoriske emnene som er felles med de øvrige studentene på masterutdanningen. Slik vil opprettingen av studieretningen ikke påvirke samlet ressurs på master pedagogikk negativt.

Samlet sett utgjør ressursbehovet for studieretningen 1495 timer når det er to kull inne.

Behov studieretning barnehagefag (10 plasser)				
		Undervisnin	Eks/arbkrav	Totalt
10 stp	PED-3056 (felles)	0	30	30
10 stp	PED-3057 (felles)	0	30	30
10 stp	BLU-emne	175	30	205
20 stp	Metode (felles)	0	60	60
10 stp	BLU-emne	175	30	205
10 stp	BLU-emne	175	30	205
50 stp	Masteroppgaveen	650	110	760
				1495 (Totalt når to kull er inne fra 2024-25)
				325 (For første kull 2023-24)

Innsparingen på å legge ned to fordypningsemner på bachelor barnehagelærer utgjør totalt 1700 timer. Det er dermed god finansiell dekning. Denne prioriteringen vil ikke ha store konsekvenser for bachelor barnehagelærer da studentenes valgmuligheter fortsatt vil være til stede.

Studieprogramleder ser det ikke som hensiktsmessig å formelt legge ned to av emnene i kurskatalogen. Det anses som mer hensiktsmessig å heller sette en maksgrense for hvor mange fordypningsemner som tilbys på grunnutdanningen. Hvilke fordypningsemner som kan tilbys vil derfor kunne variere, men må henge sammen med tilgjengelig fagpersoner etter at noen flyttes over på masteremner. Dette for å unngå utfordringer i personalet sett i sammenheng med bemanningsplanen ved instituttet. Fordelen med å gjøre det slik er at fordypningsemner kan revideres (eller komme nye krav i rammeplan), man kan se tilbudet i sammenheng med behov i barnehagesektoren for å komplementere kompetansen der, samt man kan ta hensyn til tilgjengelig kapasitet i fagseksjonene som varierer fra år til år (overskudd og underskudd på kapasitet enkeltfag). En slik fleksibel løsning vil være formålstjenlig for flere nivå på instituttet og i barnehagesektoren.

Det er utarbeidet retningslinjer og rutiner for ressursberegning på emner, samt fordeling av fagansatte på emner. Bemanningsplanen viser tilgjengelig kapasitet som grunnlag for dette arbeidet. Administrasjon og ledelse vil dermed ha god oversikt og kontroll på at studieretningen ikke overstiger de ressurstimer og behov for fagansatte som er skissert i denne saken.

barnehagefaglige emnene som ønskes opprettet på masternivå. Fullstendige emnebeskrivelser vil utvikles 1. halvår 2022.

1. Barnehage, profesjonskunnskap og kvalitetsutvikling (10 stp)

- Lærendeorganisasjon og ledelse
- Profesjonsteori
- Pedagogisk skjønn
- Tverrfaglige praksiser
- Barnehagen som forskningsarena

2. Lek og utforskende pedagogikk (10 stp)

- Relasjons- og kommunikasjonskompetanse
- Profesjonsetikk
- Barns medvirkning og meningsskaping
- Barnehagelæreren som medutforsker sammen med barn

3. Livsmestring, mangfold og tilhørighet (10 stp)

- Mangfold og kulturforståelse
- Forebyggende praksiser mot sosiale ulikheter
- Inkludering og fellesskap
- Nordlig mangfold og en verden i uro

Flere barnehagelærere har fullført videreutdanningsemner på masternivå og det er ønskelig at noen av disse kan innpasses som et BLU-emne. Den faglige vurderingen av hvilke emner dette vil gjelde vil vurderes av studieprogramleder.

Mulighet for innpassing innebærer at det kan bli færre enn 10 studenter fra studieretningen på BLU-emnene, men det planlagt at disse emnene også skal være mulig å ta som valgemner for studenter på andre masterutdanninger ved ILP (med forbehold om at aktuelle studieprogramledere godkjenner det i sine program). Dette vil altså kunne åpne opp for flere mulige valgemner for øvrige studenter på master i pedagogikk.

Fagmiljø

De ansatte som har utviklet grunnstammen til de tre barnehagefaglige emnene er i hovedsak også de som er tiltenkt å ha undervisningen i emnene. I vedlegg 3 fremgår det av tabellen hvem det gjelder og deres kompetanse. Dette vil selvsagt kunne endres over tid ettersom ny kompetanse kommer til.

Ut fra tabellen kan vi stadfeste at disse, sammen med øvrig fagansatte på resterende emner i master pedagogikk, utfyller NOKUT sine krav til fagkompetanse.

Det må understrekes at det i det barnehagefaglige miljøet på ILP er et sterkt behov for at det miljøet knyttes tettere til masternivå med tanke på ansattes faglige utvikling og karriereveier. Erfaringen er at enkelte i dag velger seg bort fra barnehagelærerutdanningen om muligheten byr seg, for å gå over til et studieprogram med mastertilbud. Dette er uheldig for fagmiljøets samlede utvikling.

Økonomi

Studieretningen er ikke tildelt finansiering for 10 studieplasser. Studieprogramleder for barnehagelærerutdanning har gjort en omprioritering av ressurser knyttet til grunnutdanningen til dette tilbudet for å få det på plass. Barnehagelærerutdanningen har tidligere hatt store kull hvor det har vært

Nasjonalt fagorgan for barnehagelærerutdanning jobber for fullt med å få en nasjonal løsning på behov for masterutdanning for barnehagelærere. Det er derfor grunn til å tro at behov for å finansiere studieretningen via grunnutdanningen kun er en foreløpig løsning. Men inntil annen finansiering er på plass anser studieprogramleder det som nødvendig at det for bachelorutdanningen campus Tromsø kun kan tilbys 3 fordypningsemner pr studieår (eventuelt 4 dersom UMAK ønsker å tilby Musikk og drama).

Videre saksgang

Saken vil etter behandling i begge involverte programstyrer gå videre til instituttstyret for beslutning 9.juni. Vedtak og tilbakemeldinger fra begge programstyrer vil følge med saken dit. Om instituttstyret ønsker opprettingen velkommen vil saken sendes videre til fakultetsstyremøte 17.juni, og eventuelt universitetsstyret for endelig beslutning høsten 2022. Hvis instituttstyret ikke vedtar oppretting av studieretningen, slutter saken der.

Forslag til vedtak:

Programstyret godkjenner plan for etablering av studieretning barnehagefag, og sender saken videre til instituttstyret med ønske om positivt vedtak.

Helge Habbestad
styreleder
—
helge.habbestad@uit.no

Renate Walberg
programstyresekretær
—
renate.walberg@uit.no

Vedlegg:

- 1 Behov for mastergradsutdanning for barnehagelærere?
- 2 Studieplan for master Pedagogikk med studieretning barnehagefag
- 3 Fagmiljø
- 4 Økonomi

UiT

NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Behov for egen mastergradsutdanning for barnehagelærere?

Renate Mari Walberg, Beathe Sætveit og Helge Habbestad

Barnehagelærerutdanning ILP, Tromsø og Alta

Innholdsfortegnelse

Oppsummering:	1
1. Om undersøkelsen	2
1.1 Følgende var hovedtema i undersøkelsen:.....	2
1.2 Respondenter	3
2 Dagens terreng.....	3
3 Morgendagens terreng: er det behov for ansatte med mastergradsutdanning i barnehagen?.....	5
4 Hva må til?	9
5 Barnehagelektor?.....	13
6 Videre anbefalinger	14

Oppsummering:

- Det er et stort behov for ansatte med masterutdanning i barnehagen
- Barnehagene oppgir at de til sammen har om lag 110 ansatte som kan være aktuelle for å starte på en barnehagefaglig masterutdanning
- Lønnsmessig uttelling og tilrettelegging fra jobb er de viktigste faktorene for å få ansatte til å starte på en mastergradsutdanning. De samme faktorene for å rekruttere ansatte med masterutdanning til barnehagen
- Et overveldende flertall er positive til opprettelse av *barnehagelektor* eller lignende stillingskategorier

1. Om undersøkelsen

Bakgrunnen for undersøkelsen er både ut fra etterspørsel fra tidligere og nåværende studenter, barnehageansatte, og ikke minst ut fra signaler gitt i løpet av siste år fra styringsmaktene i sektoren. I Kunnskapsdepartementets strategi «Kompetanse for fremtidens barnehage (revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022)» er det i kapitlet om aktørenes roller og ansvar forventet at **universitetene og høyskolene skal utvikle barnehagefaglige masterprogrammer som bygger på barnehagelærerutdanningen**, samt innrette videreutdanningstilbud som kan inngå i ulike mastergrader. (KD:2017, s. 13 og 14).

Denne undersøkelsen er i regi av studieledelsen ved barnehagelærerutdanningen UiT Norges arktiske universitet, studieleder Beathe Sætveit ved campus Alta, studieleder Helge Habbestad og rådgiver Renate Mari Walberg, begge ved campus Tromsø.

Spørreskjema ble sendt ut til alle barnehager i Troms og Finnmark i september 2017, og frist for å besvare var 20. oktober. Totalt var det 102 av 284 barnehager som svarte, som gir en svarprosent på 36 %.

Undersøkelsen er gjennomført i Questback som er en programvare for innsamling, analyse og oppfølging av undersøkelser som spørreskjemaer. Resultater er analysert i SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) som er en programvarepakke med grafisk grensesnitt for statistiske beregninger.

1.1 Hovedtema i undersøkelsen

For å ha grunnlag for å prøve å få på plass en ny mastegradsutdanning ved UiT var det nødvendig å finne ut om det var både behov og grunnlag for dette barnehagesektoren i Troms og Finnmark. Om vi skal utdanne mastergradskandidater er det også viktig å finne ut om det finnes lønnsmessige vilkår for dette i sektoren allerede, og om det er andre forhold i barnehagene som må på plass for både at ansatte skal ønske en mastergrad - og at de skal komme tilbake til barnehagen etter fullført grad (som er målet).

Hovedtema i undersøkelsen var derfor:

-kartlegge andel ansatte i barnehage pr i dag med relevant mastergradsutdanning, samt deres lønnsvilkår/stilling/funksjon

-kartlegge behov for relevant mastergradsutdanning for barnehageansatte

-kartlegge hvilke fagområder barnehagene selv mener er det er behov for en styrket og høyere kompetanse på

-få inn barnehagenes egne vurderinger for hva som må til for å rekruttere ansatte med relevant mastergradsutdanning, samt hvordan motivere ansatte til å starte på en relevant mastergradsutdanning

1.2 Respondenter

Spørreskjema ble sendt ut til alle barnehager i Troms og Finnmark ved hjelp av kontaktlister delt av fylkesmennene i de nevnte fylker. Av barnehagene som besvarte fordeler deg seg slik:

71.6 % av respondentene tilhører Troms (73 barnehager) og 28.4 % Finnmark fylke (29 barnehager).

68.6 % av barnehagene som har besvart er kommunale og 31.4 % er private.

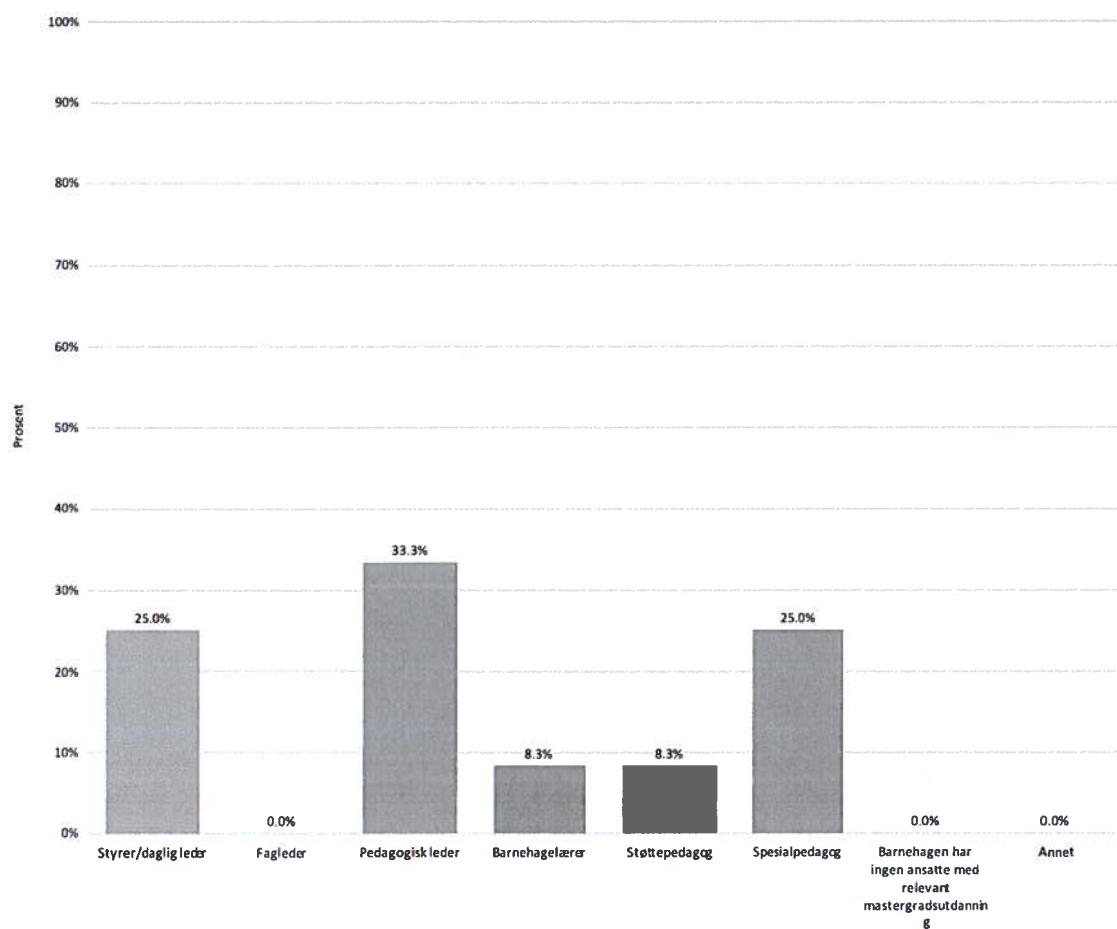
74.5 % av respondentene har stilling som styrer/daglig leder, noen innehar flere stillinger (eier/daglig leder). 10.8 % oppgir at de er fagledere, 8.8 % enhetsledere, og 5.9 har andre stillinger (enkelte pedagogisk leder).

32.4 % av barnehagene oppgir at de er praksisbarnehage ved UiT. Like mange (32.4 %) oppgir at de *ikke* er det. 35.3 % svarer at de er praksisbarnehage av og til.

2 Dagens terreng

Kun 11.8 % av respondentene (12 barnehager) oppgir at de i dag har ansatte med relevant mastergradsutdanning. (Med «relevant mastergradsutdanning» mener vi mastergradsutdanninger som er relevant for arbeid i barnehage, f.eks. barnehagepedagogikk, spesialpedagogikk, logopedi, pedagogikk. Dette ble også presisert i spørreskjema).

De fleste har kun én ansatt med slik utdanning i barnehagene, et fåtall har flere. Slik er de fordelt på stillingsvariant:

Navn	Prosent
Styrer/daglig leder	25,0%
Fagleder	0,0%
Pedagogisk leder	33,3%
Barnehagelærer	8,3%
Støttepedagog	8,3%
Spesialpedagog	25,0%
Barnehagen har ingen ansatte med relevant mastergradsutdanning	0,0%
Annet	0,0%
N	12

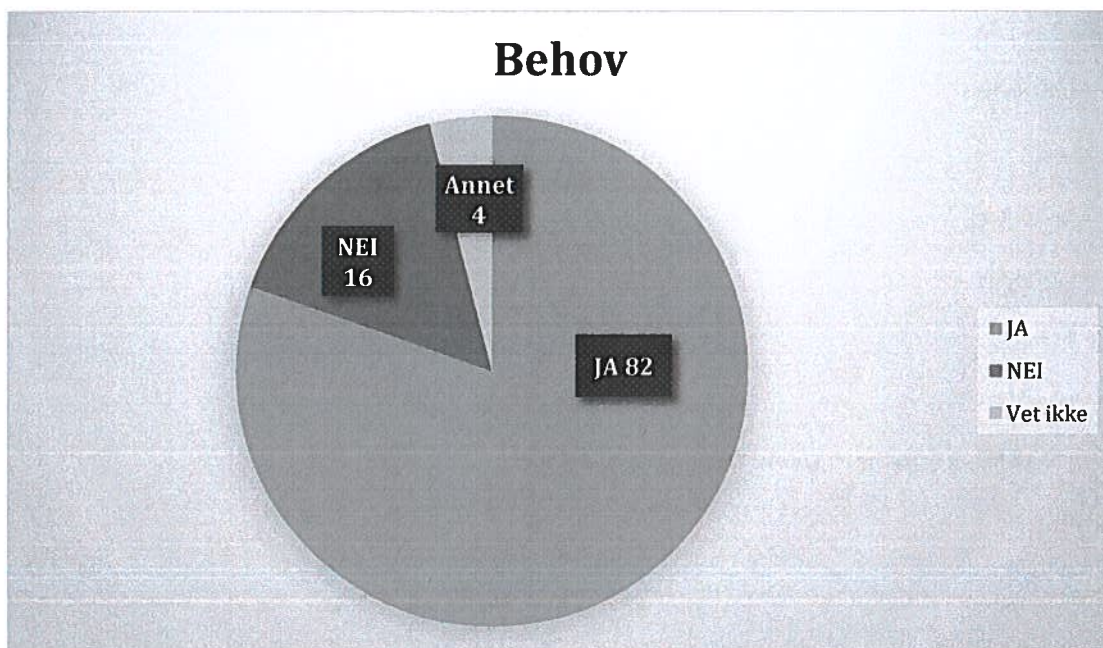
Hovedsakelig er det altså pedagogiske ledere som har relevant masterutdanning i barnehagen. Her finner vi ingen signifikante forskjeller mellom fylkene eller mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Det er selvsagt også interessant å vite om ansatte med relevant mastergradsutdanning får lønnsmessig uttelling for sin utdanning. Der oppgir 50 % at det er tilfelle, mens resterende 50 % oppgir at de ikke får dette. Her finner vi heller ingen signifikant forskjell mellom fylkene eller mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager.

3 Morgendagens terreng: er det behov for ansatte med mastergradsutdanning i barnehagen?

Svaret er utelukkende JA om vi spør de som jobber i barnehagene i Troms og Finnmark. Hele 80.4 % av respondentene oppgir positivt svar på dette.

Fordelingen ser i sin helhet slik ut (i antall):

Om vi ser på fordeling mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager er det 82.8 % av kommunale barnehager/respondenter som mener det er et behov, og 75 % av ikke-kommunale barnehager/respondenter.

Barnehagen er: * Har barnehagen, slik du ser det, behov for ansatte med relevant mastergradsutdanning (eventuelt flere)? Crosstabulation

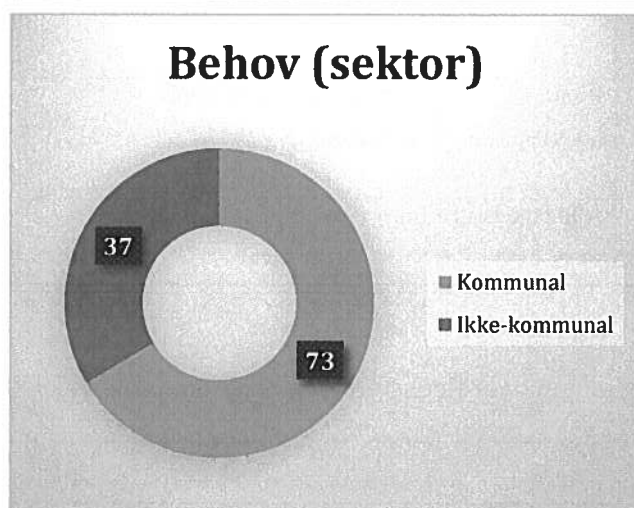
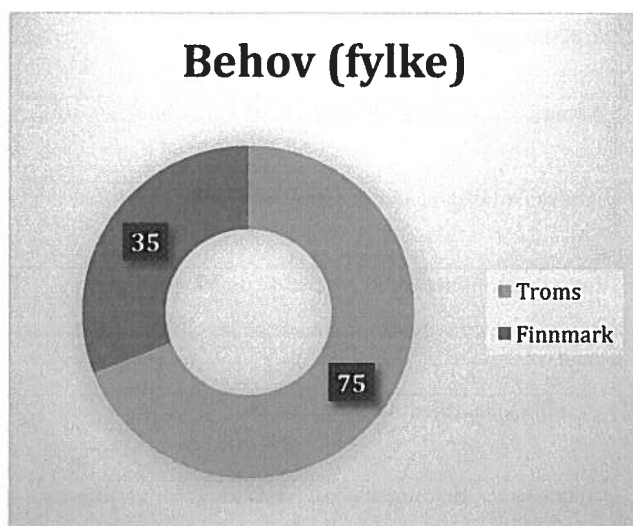
Count

		Har barnehagen, slik du ser det, behov for ansatte med relevant mastergradsutdanning (eventuelt flere)?			Total
		Ja	Nei	Annet	
Barnehagen er:	Kommunal	58	10	2	70
	Ikke eid av kommune	24	6	2	32
Total		82	16	4	102

Om vi ser på fylkesfordelingen er det 79.5 % av respondentene i Troms, og 82.8 % av respondentene i Finnmark som mener det er et behov.

Videre spurte vi om hvor mange ansatte fra barnehagene respondentene mente eventuelt ville være klare til å starte på en relevant masterutdanning høsten 2019.

Analysen viser at det potensielt er 110 ansatte i barnehagene i de to fylkene som kan rekrutteres til barnehagerelevant masterutdanning så tidlig som i 2019.

Når vi ser på andre undersøkelser knyttet til behov for kompetanseutvikling ser vi ofte at barnehagene oppgir ulike områder hvor de melder behov for utvikling og økt kompetanse. Derfor ga vi ingen avkryssingsalternativer når vi ville undersøke hva barnehagene selv mente en eventuell barnehagefaglig mastergradsutdanning burde ha faglig fokus på. Vi fikk, som forventet, inn flere ulike svar. Men vi ser også at enkelte områder skiller seg ut da mange har nevnt det samme. Svarene har vi kategorisert ut fra enkelte hovedtema hentet fra rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver:

Hovedtema	Antall	Eksempel
Barnehagens verdigrunnlag	12	Mangfold, flerkulturelle tema, helse, mobbing
Ansvar og roller	46	Ansvar/rolle styrer og pedagogisk ledelse
Formål og innhold	40	Lek, kommunikasjon, barnehagekunnskap, barnehagepedagogikk, småbarnspedagogikk
Samarbeid hjem-barnehage	5	Foreldresamarbeid
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	54	Planlegging, dokumentasjon, vurdering, tilrettelegging, veiledning
Arbeidsmåter	7	Progresjon, digital praksis, plan, pedagogisk utviklingsarbeid, kvalitetssikring
Fagområdene	46	Alle fagområder (men flest nevnt språkutvikling)

Som vi ser av tabellen overfor er behovene spredt ut over flere store områder som skal dekke barnehagens innhold, ansvar og oppgaver. Vi kommenterer her de som er hyppigst nevnt.

Barnehagens verdigrunnlag: Flere nevner eksempelvis barns psykiske helse, fokus på et flerkulturelt samfunn, mobbing.

Ansvar og roller: Her er hovedfokus på ledelse og rollen som pedagogisk leder. Som vi vil vise i kapittel 4 henger dette også sammen med svarene vi har fått med tanke på hvilke stillinger som er mest relevante for fremtidige mastergradskandidater, hvor 49 % mener det bør være pedagogisk leder. Flere respondenter understreker at det handler om «*pedagogisk ledelse for pedagogiske ledere*».

Formål og innhold: Her går flere av svarene inn mot barnehagepedagogikk og barnehagekunnskap, både generelt men også spesielt inn mot spesifikke felt, som f.eks. mot de yngste barna. Det er et område vi vet (gjennom nasjonale undersøkelser) at barnehagelærere har behov for mer kompetanse på. Høgskulen på Vestlandet tilbyr eksempelvis masterutdanning i Barnehagekunnskap som retter seg mot kvalitetsutvikling i barnehagen (les mer her: <https://www.hvl.no/barnehagekunnskap>).

Barnehagen som pedagogisk virksomhet: respondentene retter seg her inn mot arbeidsmetoder

i barnehagen, men her inngår også å avdekke behov og tilrettelegging for barn med ulike behov. Mange respondenter nevner her områder som flere omtaler som spesialpedagogiske tema, men også at barnehagen skal ha et tilrettelagt tilbud for alle barn.

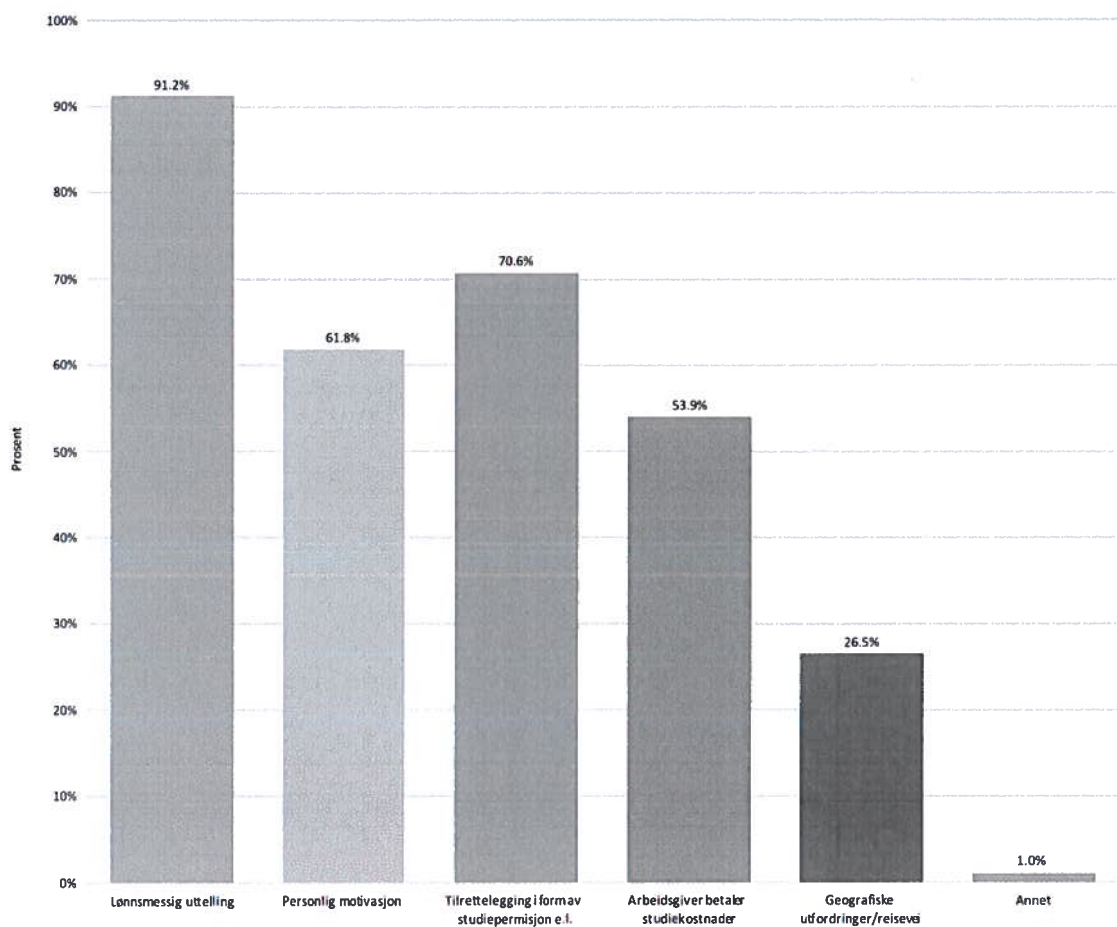
Fagområdene: flere respondenter sier at de ønsker et mastertilbud innenfor *alle* barnehagens fagområder. Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Når vi teller opp ser vi at flest respondenter nevner språk og barns språklige utvikling som et område de spesielt ønsker mastertilbud innenfor.

4 Hva må til?

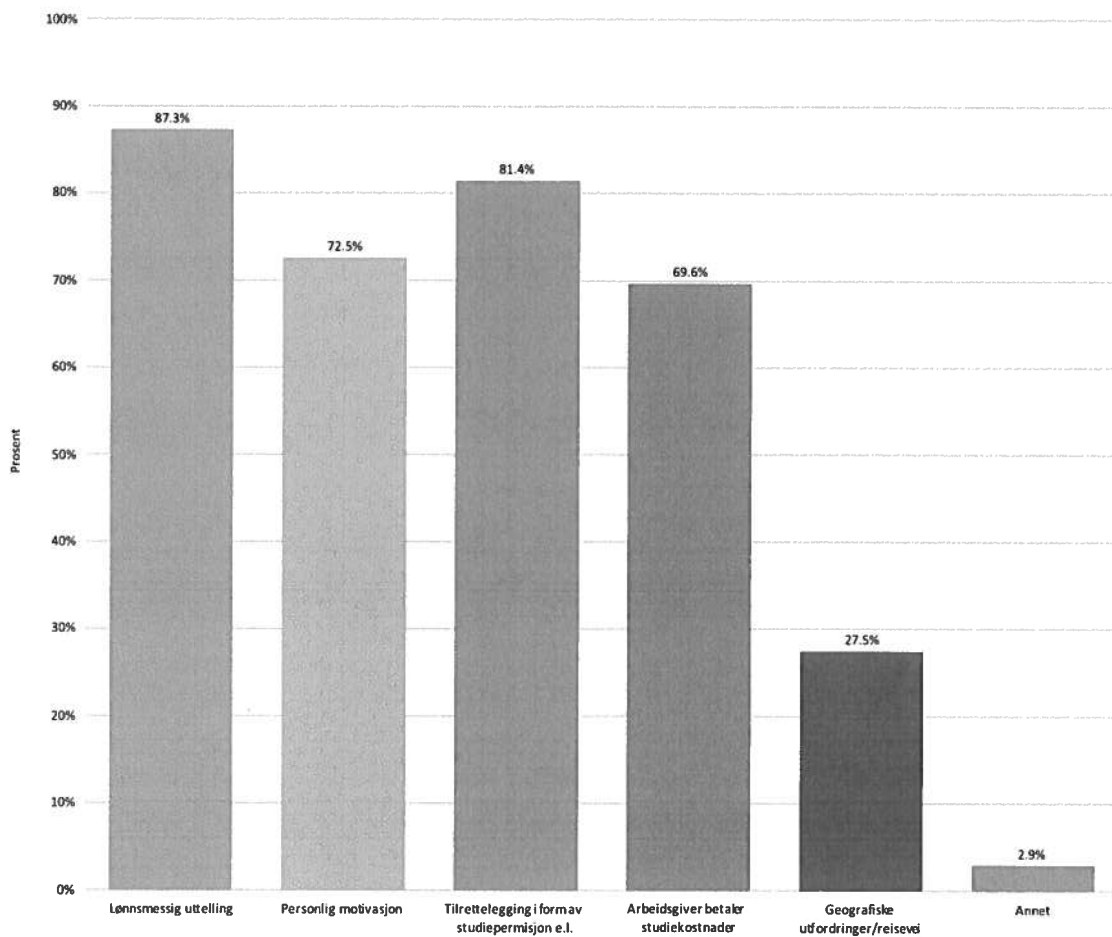
Vi spurte videre respondentene om hva som må til for å rekruttere flere barnehageansatte med relevant mastergradsutdanning inn i barnehagen (flere valg mulig).

Tiltak	Prosent
Lønsmessig uttelling	91,2%
Personlig motivasjon	61,8%
Tilrettelegging i form av studiepermisjon e.l.	70,6%
Arbeidsgiver betaler studiekostnader	53,9%
Geografiske utfordringer/reisevei	26,5%
Annet	1,0%
N	102

Som i andre undersøkelser vi har gjennomført knyttet til kompetanseutvikling i barnehagesektoren ser vi at lønsmessig uttelling og tilrettelegging fra arbeidsgiver er aller viktigst, men at personlig motivasjon også er en viktig faktor.

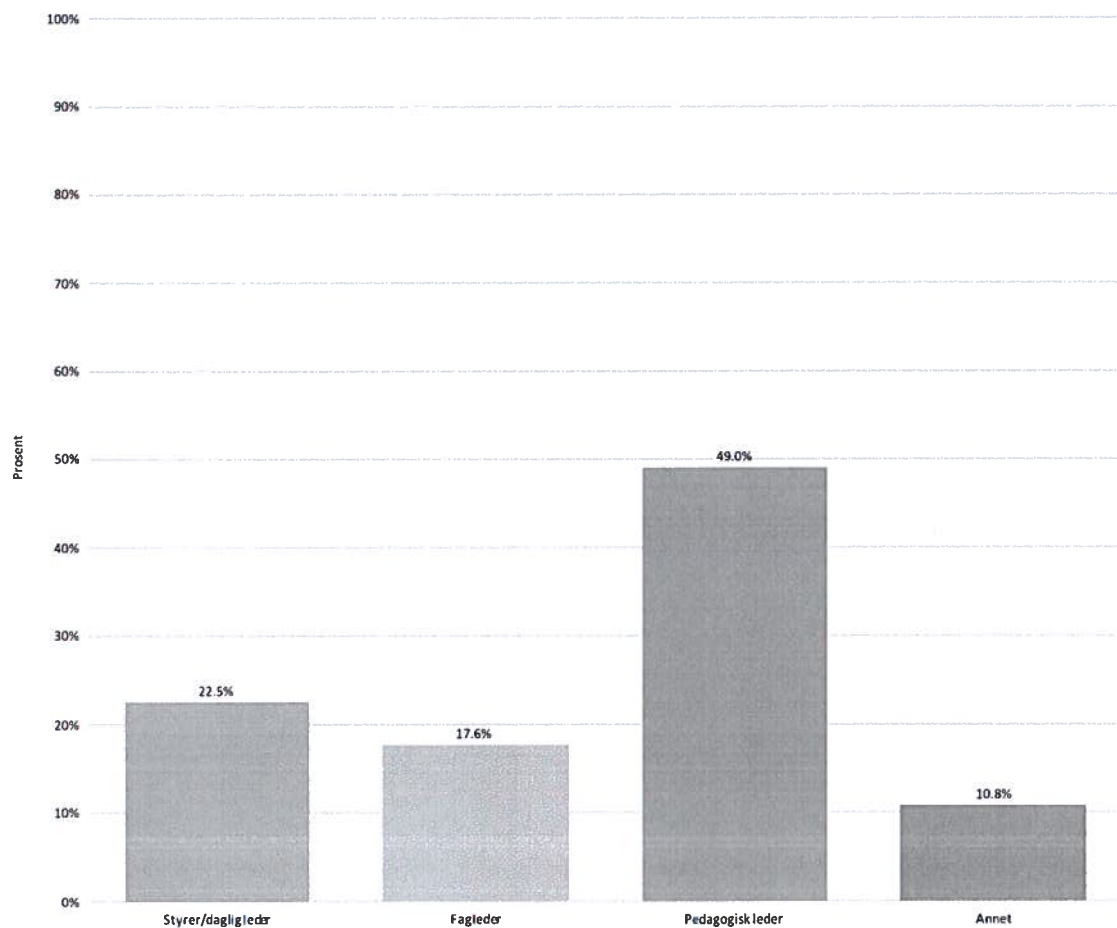
Videre spurte vi om hva som må til for å få de som allerede er ansatt i barnehagen til å starte på en relevant mastergradsutdanning (flere valg mulig).

Tiltak	Prosent
Lønsmessig uttelling	87,3%
Personlig motivasjon	72,5%
Tilrettelegging i form av studiepermisjon e.l.	81,4%
Arbeidsgiver betaler studiekostnader	69,6%
Geografiske utfordringer/reisevei	27,5%
Annet	2,9%
N	102

Respondentene svarer også her at lønsmessig uttelling, tilrettelegging fra arbeidsgiver og personlig motivasjon er de viktigste faktorene for å få flere ansatte til å starte på en masterutdanning.

Hvilke stillinger bør så disse ha når en mastergradsutdanning er fullført?

Stilling	Prosent
Styrer/daglig leder	22,5%
Fagleder	17,6%
Pedagogisk leder	49,0%
Annet	10,8%
N	102

Om lag halvparten av respondentene mener stillingen som pedagogisk leder er den stillingen som en masterutdanning bør rette seg inn mot.

Vi antok at flere ville trekke frem at økt utdanning må gi økt lønn. Derfor spurte vi om i hvilken grad ansatte med relevant masterutdanning bør få lønnsmessig uttelling for sin kompetanse, og om barnehagene hadde ideer, forslag og erfaringer med dette.

Oppsummert var det stor enighet om følgende:

- ✓ Det MÅ lønne seg å ta masterutdanning
- ✓ Utdanningsløpet starter i barnehagen, og med høy kompetanse i barnehagen vil det kunne spares penger på spesialpedagogiske tiltak senere i skolegangen
- ✓ Departementet bør se på tilsvarende ordning som i skolen, ingen grunn til at det bør være ulikt mellom barnehage og skole på lønnsmessig uttelling for kompetanse
- ✓ Det bør innføres en lønnsstige for ansatte i barnehage med mastergradsutdanning, og det må inn i avtaleverk for både kommunal og privat sektor
- ✓ Dette må til for å forhindre at barnehagelærere utdanner seg ut av barnehagen

Noen sitater trukket ut:

«Dersom man skal motivere for at flere skal ta mastergrad, vil en lønnskompensasjon være et viktig virkemiddel. Det har foregått en ganske formidabel utvikling av barnehagens innhold og personalets ansvar de siste årene. Og det er vel på tide å se barnehage opp mot skole når det gjelder avlønning og videreutdanning. Dersom det skal være opp til hver kommune å fastsette avlønning når det gjelder videreutdanning, kan man komme veldig skjevt ut. Det bør være en statlig skala pr studiepoeng som regulerer dette».

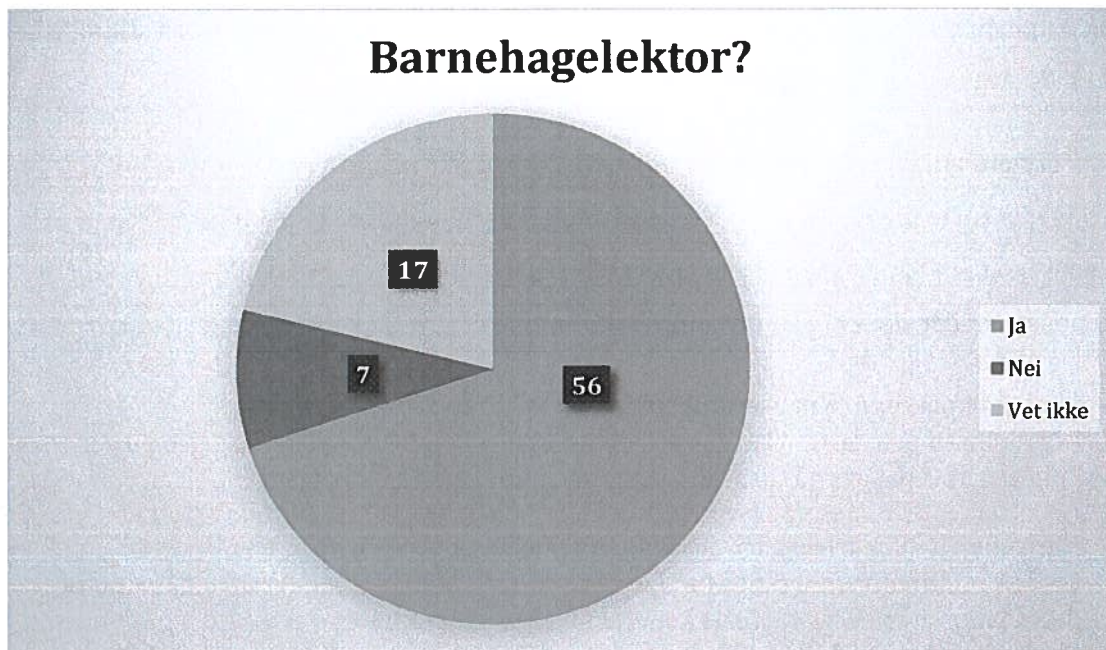
«I avtaleverket må arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene bli enige om at pedagoger med godkjent, relevant og etterspurt master gir egen lønsplassering. Barnehagelektor?»

5 Barnehagelektor?

Det har tidligere vært luftet en idé om barnehagelektor som en stillingskategori i barnehagen (i arbeidet med strategi for utvikling av fremtidig kompetanse i barnehagene,

<https://khrono.no/2016/06/lanserer-barnehagelektor>).

Vi spurte respondentene om hva de mente om et slikt forslag. Responsen var stort sett positiv (tall i *antall* respondenter, spørsmålet var ikke obligatorisk):

Noen av de som var positivt innstilt til forslaget tok noen forbehold blant annet med tanke på at det med slike stillinger medførte lønnsmessig uttelling også. Men alt i alt var det overveldende positiv respons på forslag om å innføre stillingskategorien *barnehagelektor*.

6 Videre anbefalinger

Vi anbefaler på bakgrunn av funn i vår undersøkelse:

- ❖ At det settes ned en gruppe ved UiT som ser på muligheter for opprettelse av barnehagefaglig mastergradsutdanning. Dette i henhold til instituttets handlingsplan, og må ses i sammenheng med øvrige mastergradstilbud ved instituttet.
- ❖ At fagforeninger og interesseorganisasjoner ser videre på ulike muligheter for å øke kompetansen i barnehagene og samtidig jobber videre med forslag om opprettelse av nye stillingskategorier som gir økt lønn for økt kompetanse.
- ❖ At barnehageeiere tar inn over seg behovet, og tilrettelegger for ansatte som ønsker å ta en masterutdanning.
- ❖ At barnehageeiere jobber videre med opprettelse av nye stillingskategorier som gir økt lønn for økt kompetanse.
- ❖ At departementet fortsetter å holde økt fokus på barnehagenes hurtige utvikling og tilhørende behov for kompetanseutvikling. I dette er samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og barnehagesektoren nødvendig.
- ❖ At alle parter i samarbeidet har et felles mål i arbeidet: Barns beste.

UIT

**NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET**

STUDIEPLAN

Master i pedagogikk

120 studiepoeng

Studiested: Tromsø

Gjelder fra høst 2023

Studieplanen er godkjent av styret ved ILP <dd.mm.yyyy>

Navn på studieprogram	Bokmål: Master i pedagogikk Nynorsk: Master i pedagogikk Engelsk: Master of pedagagic
Oppnådd grad	Mastergrad i pedagogikk
Målgruppe	Målgruppe er studenter som søker avanserte kunnskaper om menneskelig utvikling, herunder utdanning, undervisning og læring og om de faktorer og prosesser som virker og påvirker i denne sammenheng. Videre avanserte ferdigheter i form av evne til forskningsbasert informasjonsinnhenting og – prosessering og til fremstilling av forskningsresultater innenfor det pedagogiske fagfelt. For studieretning barnehagefag er barnehagen/barnehagesektoren spesifikt fagfelt.
Opptakskrav, forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelorgrad eller tilsvarende med fordypning på minimum 80 studiepoeng i pedagogikk. Fordypningen skal omfatte minimum 30 studiepoeng på 2000-nivået, eller tilsvarende. • Grunnskolelærer/allmennlærer- eller barnehage/førskolelærerutdanning av minimum 3 års varighet. • Bachelorgrad eller tilsvarende utdanning og 1-årig praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). • Faglig minstekrav for opptak er gjennomsnittskaraktøren C, utregnet på grunnlag av hel grad. • Obligatorisk forkunnskap i statistikk og metode fra PED-2000, SVF-1050 eller tilsvarende. De som ikke har dette minstekravet i metode må gjennomgå et forkurs i statistikk og kvantitativ metode i forkant av PED-305X Vitenskapsteori og forskningsmetode. • For studieretning barnehagefag er det kun bachelorutdanning førskolelærer/barnehagelærer som, i tillegg til øvrige opptakskrav, kvalifiserer til opptak på studieretningen.
Faglig innhold og beskrivelse av studiet	<p>Masterstudiet i pedagogikk sikter mot å gi inngående forskningsbasert kunnskap om det pedagogiske fag- og forskningsfeltet. Det legger til rette for studentens kritiske tenkning om hvordan man er og blir menneske. Sentrale tema i studiet er kunnskap, utvikling og relasjoner. Dette innebærer en konsentrasjon om ulike kunnskapsforståelser, kunnskapsformer og kunnskapsutvikling, om ulike syn på barn og unges sosialisering, utvikling, læring og danning, og om relasjonenes betydning i oppdragelse, undervisning/læring og utdanning. Disse temaene belyses som grunnleggende pedagogisk-filosofiske problemstillinger, som empiriske forskningsfelt, og som aktuelle kultur- og samfunnsutfordringer.</p> <p>Studiet gir gode muligheter for selv å utvikle forskningsbasert pedagogisk kunnskap gjennom et selvstendig vitenskapelig arbeid. Studentene planlegger og gjennomfører en masteroppgave på 50 studiepoeng som kvalifiserer til opptak på ph.d.-program.</p>

Løpet gir faglig fordypning og støttes av et 20 poengs emne i metode og vitenskapsteori. Samlet gir dette solid grunnforståelse av forskning og et bredt grunnlag for forståelse av mer spesifikt pedagogiske forskningsprosesser.

Studieprogrammet har tre obligatoriske emner på 10 studiepoeng.

PED-3057 Kunnskap, menneskesyn og læring er et emne der klassiske bidrag i pedagogisk teori diskuteres, med særlig vekt på kunnskap, menneskesyn og læring. Pedagogikkens idehistorie og egenart tematiseres, og pedagogikk som flerfaglig disiplin. Emnet sikter mot å gi studentene et teoretisk grunnlag for kritisk og selvstendig refleksjon.

PED-3056 Utvikling og relasjoner gir en fordypning i spørsmål knyttet til utvikling, motivasjon og selvoppfatning. Temaene drøftes i lys av utvalgte teorier og relevant forskning. Emnet sikter mot å gi studentene et teoretisk grunnlag for å tematisere utvikling og læring med utgangspunkt i biologiske, psykologiske og sosiale perspektiver.

PED-30XX Utdanningspolitikk og utdanningshistorie gir en grundig innføring i sentrale nasjonale utdanningsreformer fra 1970. Reformene forstås med bakgrunn i ideologiske, politiske og historiske rammer, både nasjonalt og internasjonalt. Forholdet mellom utdanningspolitikk og undervisning, oppdragelse, læring og dannelse blir diskutert i lys av relevant teori.

De tre emnene skal sammen gi en bredde i studentenes orientering i pedagogikk.

De valgfrie emnene skal gi faglig fordypning i tråd med studentenes faglige interesser. Her tilbys emner blant annet pedagogisk filosofi, læreplanstudier og didaktikk, digital læring og utdanningshistorie. Studietilbudet har også et engelskspråklig valgemne. Valgemner tilbys under forutsetning om at det er nok studenter som har valgt emnet. Programmet tilbys både som heltids- og deltidsstudium, der progresjonen i deltidsstudiet er på 50%. Studiet er campusbasert og Tromsø er studiested.

Oppdaterte emnebeskrivelser for emnene i programmet foreligger på nettsidene for studieprogrammet.

Beskrivelse av studieretning barnehagefag

Studieretningen består av en obligatorisk del med 5 obligatoriske emner av 10 studiepoeng, samt 20 studiepoengs emne i metode og vitenskapsteori. Masteroppgaven på 50 studiepoeng er obligatorisk. Utdanningen kvalifiserer til opptak på ph.d.-program.

Oppbygging av studieprogram	Semester	10 stp	10 stp	10 stp
	Pedagogikk			
	1.semester	PED-3056	PED-3057	Obligatorisk emne
	2. semester	PED-305X (Metode)		Prosjektskisse/Masteroppg.
	3.semester	Valgemne	Valgemne	Masteroppgave
	4.semester	Masteroppgave		
	Studieretning barnehagefag			
	1.semester	PED-3056	PED-3057	BLU-emne
	2.semester	PED-305X (Metode)		Prosjektskisse/Masteroppg.
	3.semester	BLU-emne	BLU-emne	Masteroppgave
	4.semester	Masteroppgave		
	Læringsutbytte- beskrivelse	En masterkandidat i pedagogikk utdannet ved UiT – Norges arktiske universitet har avanserte kunnskaper om:		
<ul style="list-style-type: none">• Planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av undervisning/læringsaktiviteter (didaktikk)• Pedagogisk-filosofiske begreper og distinksjoner og om pedagogiske grunnlagsproblemer• Sosiologiske begreper, teorier og modeller som innvirker på, bidrar til og betinger menneskelig læring og utvikling• Utviklings- og læringspsykologi, innsikt i begreper og teorier• Pedagogikkens historie, herunder både idehistorie, realhistorie og pedagogikkens samfunnsmessige betydning, og om hvordan historiske faktorer legger føringer for samtidige oppfatninger av pedagogikk• Initiering og ledelse av pedagogiske utviklingsprosesser• Metode og vitenskapsteori som er relevant for pedagogisk forskning				
Videre har vedkommende følgende avanserte ferdigheter :				
<ul style="list-style-type: none">• Kunne tilegne seg, analysere og kritisk anvende pedagogisk teori og forskningslitteratur• Kunne sammenfatte pedagogisk forskningslitteratur både skriftlig og muntlig• Kunne anvende kvalitative og kvantitative forskningstilnærminger, både på et materiale som kandidaten selv har samlet inn og på et gitt empirisk materiale• Kunne kritisk analysere pedagogiske utfordringer og foreslå løsninger i denne sammenheng• Formidle pedagogiske problemstillinger, empiri, teori og analyser gjennom masteroppgaven				
Vedkommende har følgende avanserte generelle kompetanser :				
<ul style="list-style-type: none">• Å kunne diskutere avanserte faglige problemstillinger• Å kunne skrive forskningsbaserte tekster				

	<ul style="list-style-type: none"> • Å kunne anvende, kritisere og utvikle (pedagogiske) modeller til bruk i egen forskning og i forskningsframstillinger • Å kunne formidle forskningsresultater både vitenskapelig og populærvitenskapelig • Å kunne lese og gjøre bruk av forskningslitteratur fra andre fagfelt enn kandidatens eget
Studiets relevans	<p>Universitetsutdannete pedagoger arbeider innenfor en rekke bransjer og områder som:</p> <p>forsknings-, utdannings-, og utredningsvirksomhet, opplæringsvirksomhet og kompetanseutvikling både i private og offentlige virksomheter. Offentlig og privat administrasjon, organisasjon og ledelse.</p> <p>Studieretning barnehagefag sikter seg spesifikt inn mot å videreutvikle grunnkompetansen for barnehagelærere for videre arbeid i barnehage/barnehagesektoren.</p>
Arbeidsomfang	<p>Studieprogrammets samlede arbeidsomfang er på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier. Det betyr at for å nå læringsmålene må studentene forvente å arbeide 40 timer i uken med studiene, inkludert forelesninger, seminarer og selvstudium, se tabell for oppbygging av studiet.</p>
Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer	<p>Studiet kombinerer forelesninger, seminarer og veiledning med litteraturstudier. Arbeidsformene fordrer aktiv deltakelse fra studentenes side. Skrivning er en viktig del av læringsprosessen i studiet. I tilknytning til skrivning av masteroppgaven gis det individuell og/eller gruppeveiledning.</p> <p>I studiet benyttes ulike vurderingsformer: Skriftlig eksamen (hjemmeksamen / skoleeksamen / mappevurdering, prosjektskisse, muntlig eksamen og masteroppgave. Der ikke annet framgår av emnebeskrivelser, er alle eksamener individuelle.</p> <p>Ved sensur på de ulike emnene brukes karakterskalaen A-F eller Bestått / Ikke bestått. Kandidaten må ha bestått alle obligatoriske arbeidskrav for å kunne ta eksamen på et emne.</p>
For masteroppgaver/selvstendig arbeid i mastergradsprogram	<p>Masteremnet er på 50 studiepoeng. Når alle obligatoriske arbeidskrav og eksamener er bestått, kan studenten framstille seg til endelig eksamen. Eksamen består av masteroppgave og muntlig eksamen.</p> <p>Mer informasjon er å finne i gjeldende emnebeskrivelsen for masteremnet.</p> <p>Regler om sensurkommisjon reguleres av Forskrift om opptak og eksamen.</p>
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk
Internasjonalisering og utveksling	<p>Studietilbudet har ikke egne avtaler om studentutveksling, men studenter som ønsker det kan benytte seg av HSL-fakultetets avtaler.</p>

	Fagmiljøet vurderer disse avtalene som faglig relevante. Det er lagt til rette for internasjonalt semester.
Administrativt ansvarlig og faglig ansvarlig	Institutt for lærerutdanning og pedagogikk er administrativt og faglig ansvarlig.
Kvalitetssikring	Studieprogrammet evalueres i henhold til UiT sitt kvalitetssikringssystem og instituttets plan for studentevaluering.

Fagmiljøets planlagte faglige bidrag i studieretning

Tabell 5: fagmiljøet som bidrar med mer enn 0.1 årsverk i studieretning

Tabellen skal gi en kvantitativ oversikt over fagmiljøet som skal knyttes til studieprogrammet det søkes akkreditering for. Innsatsen til de ansatte oppgis i årsverk i følgende form: et helt årsverk = 1,0, et halvt årsverk = 0,5 etc. Oppgi i kommentarfeltet timetallet for ett årsverk. Vennligst summer alle årsverk i det nederste feltet for kolonner 4-8. Ansatte som bidrar med mindre enn 0,1 årsverk skal føres opp i tabell 6 nedenfor.

1	2	3	4				5		6	7	8	9	10
			Faglige årsverk i studieretning		Annet								
Ansatte som bidrar faglig	Stillingsbetegnelse ¹	Ansettelsesforhold ²	Total ³	U&V	FoU	Annet	Formell pedagogisk kompetanse ⁵	Undervisnings-/veiledningsområde i studieretning					
Anne Myrstad	førstelektor	H/fast	0,2	0,2			APU	Samfunnsfag					
Sidse Boldermo	universitetslektor (Ph.d.)	H/fast	0,2	0,2			KHP	Pedagogikk					
Veronica Bergan	førsteamanuensis	H/fast	0,1	0,1			PPU	Naturfag					
Siri S. Madsen	førsteamanuensis	H/fast	0,2	0,2			APU	Pedagogikk					
Marit L. Sundelin	universitetslektor	H/fast	0,1	0,1			APU	Språk					
Nils Christian Tveiterås	Stipendiat	H/midl	0,2	0,1	0,1		APU	Pedagogikk					
Maria Dardanou	Førstelektor	H/fast	0,2	0,2			APU	Pedagogikk					

- 3) Med "totalt" menes her det totale årsverket (stillingsstørrelsen) som personen bidrar med i det omsøkte studieprogrammet. Dette skal så fordeles på hhv. U&V (Undervisning og veiledning), FoU (Forsknings- og utviklingsarbeid) og Annet (tekniske og administrative oppgaver av faglig karakter direkte knyttet til studieprogrammet). Innholdet i "Annet" kan om ønskelig spesifiseres i kommentarfeltet.
- 4) Oppgi antall årsverk i andre studier, presiser om det er ved UiT eller ved en annen institusjon.
- 5) Aktuelle kategorier er: PPU (praktisk-pedagogisk utdanning), KHP (kurs i universitets- eller høyskolepedagogikk), APU (annen pedagogisk utdanning, spesifiseres i kommentarfeltet) og IFPU (ingen formell pedagogisk utdanning).
- 6) Her føres inn hhv. antall år med relevant praksiserfaring. Fylles ut kun for studier med praksis.

Behov studieretning barnehagetag (10 plasser)

Undervisning Eks/arbrav Totalt			
10 stp	PED-3056 (felles)	0	30
10 stp	PED-3057 (felles)	0	30
10 stp	BLU-emne	175	30
20 stp	Metode (felles)	0	60
10 stp	BLU-emne	175	30
10 stp	BLU-emne	175	30
50 stp	Masteroppgaveemne	650	110
			760

1495 (Totalt når to kull er inne fra 2024-25)
325 (For første kull 2023-24)

Ressurs fordypingssemner BA BLU

Timer totalt	
Emne 1	850
Emne 2	850
1700	

BLU master

10 studenter

undervisning eks/arbkrav totalt

10 stp	ped- emne	0	30	30
10 stp	ped- emne	0	30	30
10 stp	blu- emne	175	30	205
20 stp	metode	0	60	60
10 stp	blu- emne	175	30	205
10 stp	blu- emne	175	30	205
50 stp	master	650	110	760

1495 Når to kull går
325 for 2022/23

Ressurs ved 25 studenter

Tromsø

Ressurs

BLU-2011	Ledelse	850 (går ikke i år)	Ped 50%
BLU-2012	Språkutvikling	850 (går ikke i år)	Ped 20%
BLU-2013	Digital kompetanse	815	Ped 95%
BLU-2014	Friluftsliv	805	Ped 15%
BLU-2015	Fysisk aktivitet	805	Ped 10%
BLU-2016	Småbarnsped	805	Ped 75%

Alta

BLU-2017	Tilpassa læringsmiljø	685 17 stud	Ped 100%
BLU-2021	Ped ledelse	755 20 stud	Ped 100%

Samling Eit emne i året ved normal drift

Antal valgemner Tromsø

2019	4
2018	4
2017	7
2016	4
2015	4
2014	5
2013	6

34
4,857142857

Sak 6/22

Til: **Programstyre Pedagogikk**

Møtedato: 31.05.22

Oppretting av studieretning barnehagefag som en del av master Pedagogikk

Bakgrunn

Programstyret for barnehagelærerutdanningen har enstemmig vedtatt å jobbe for å etablere en barnehagefaglig master. Det er også stor enighet i fagmiljø BLU om etablering av et slikt tilbud. Pr i dag har ikke BLU tilstrekkelig kompetanse for å etablere en egen barnehagefaglig masterutdanning, heller ikke finansiering til studieplassene som kreves for oppretting av et helt nytt mastergradsprogram.

Gjennom det siste året har studieprogramlederne (sammen med ass. instituttleder for utdanning) som tilbyr masterutdanning sett på muligheter for økt samarbeid på tvers. Gjennom dette arbeidet har blant annet løsningen med ulike studieretninger blitt trukket frem, og studieprogramleder for BLU har sammen med studieprogramleder for PED konkretisert en slik mulighet for hvordan BLU kan etablere en studieretning innenfor masterutdanning i PED.

Nasjonale politiske føringer

Fram mot 2030 skal andelen med masterutdanning i barnehagen øke (jf. Kunnskapsdepartementet [Barnehager mot 2030 – regjeringen.no](#)) Barnehagestrategien har blant annet følgende uttalt satsingsområde: «Frem mot 2030 skal andelen barnehagelærere og styrere med mastergradsutdanning øke. Kompetanse på mastergradsnivå vil styrke barnehagenes arbeid med ledelse og kvalitetsutvikling». Dette for å «styrke barnehagens systematiske pedagogiske arbeid og til en mer kunnskapsbasert praksis» (KD 2021 s. 16). Departementet skal videre se på hvordan barnehagene kan beholde ansatte som fullfører masterutdanningen i barnehagen, og at masterkompetanse brukes aktivt.

Behovsgrunnlag

En kartlegging i barnehager i Troms og Finnmark viser at barnehagene ønsker dette og har mange ansatte som ønsker å ta master. Spesielt ønsker mange å ta master i barnehageledelse og i pedagogisk kartlegging og utviklingsarbeid (jf. Rapport fra Walberg, Sætveit og Habbestad, 2017). Se vedlegg 1.

Det er behov for ansatte i barnehagene med masterutdanning, og for å sikre dette til barnehagene i vår region er det viktig at det opprettes muligheter for masterutdanning lokalt slik at vi utvikler og beholder kompetansen i nord. Det eksisterer ikke barnehagefaglig masterutdanning nord for Trondheim, men de

fleste andre BLU-utdanninger ellers i landet har dette. Se

<https://www.studentum.no/utdanning/barnehagelaerer-master-2-aar> Vi har en masterutdanning i utdanningsledelse som rekrutterer barnehageledere og skoleledere. De fleste som tar denne utdanningen, går tilbake til barnehagesektoren. For masterutdanning som ikke er rettet mot ledere finnes det altså ikke barnehagefaglige mastertilbud nord for Trondheim, noe som fører til at barnehagelærere utdannet i nord drar sør i landet for å gjennomføre masterutdanning – og ender ofte med å bli i sør. Dette tapper den nordlige landsdelen for viktig kompetanse i barnehagesektoren.

I artikkelen *“Barnehagelærere med masterutdanning – potensial for å styrke profesjonen og ivareta barnehagens samfunnsmandat?”* fremheves en masterutdanning for barnehagelærere som viktig for å myndiggjøre profesjonen og etablere et praksisnært kritisk blikk på barnehagefaglige problemstillinger (Pettersvold & Østrem, 2018).

Kompetanse og utviklingsplaner lages i alle kommuner, hvor det etterspørres kompetanse ut over bachelornivå, både for å utvikle og følge opp utviklingsarbeid. Kommunen er både barnehageeier for egne barnehager og kommunen skal ha barnehagemyndighet som har ansvar for tilsyn og oppfølging av barnehager. Det etterspørres eksempelvis høyere kompetanse for den som skal ha denne oppgaven. I større tettsteder/byer er barnehager organisert i større enheter hvor én styrer kan være styrer for flere barnehager i samme enhet. Da er det ofte egne fagledere i de enkelte barnehagene som har ansvar for faglig aktivitet i hver enkelt barnehage (i samarbeid med pedagogiske ledere). Flere av disse har uttrykt behov for en masterutdanning som er faglig relevant for barnehagen, slik at deres arbeid med utvikling av det faglige tilbudet styrkes.

Pr i dag finnes det ikke egne stillingskategorier (unntatt styrere/daglige ledere) hvor masterkompetanse kan ligge i krav til ansettelse. Utdanningsforbundet har i flere år jobbet for at det skal opprettes stillinger for barnehagelærere med master. Dette fordi de mener masterutdannede i barnehagen vil heve profesjonskompetansen. Utdanningsforbundet har derfor startet diskusjonen om oppretting av barnehagelektor-stillinger for barnehagelærere med masterutdanning.

Kanvas (barnehagestiftelse med ideelle formål) har eksempelvis i egen regi opprettet barnehagelektor-stillinger. De oppgir i en [nyhetsartikkel](#) at «Barnehagelektorene skal jobbe med barnehagebasert kompetanseutvikling i personalgruppa, gjennomføre vurderingsarbeid, omsette aktuell forskning i praksis og samarbeide med akademia.» (Utdanningsnytt.no 06.09.19)

Flere nasjonale evalueringer har også vist til behov for masterutdanning for barnehagelærere (evalueringen av tidligere førskolelærerutdanning og følgegruppa for barnehagelærerutdanning).

Nasjonalt råd for lærerutdanning har også dette som en sentral sak og en gruppe nedsatt av rådet la i 2017 frem en [rapport](#), *«Sammen om kvalitetsutvikling og kompetanseløft for fremtidens barnehager»* med tydelige begrunnelser for hvorfor det er viktig med flere barnehagelærere med masterutdanning og råd om omfang, verktøy m.m.

Begrunnelsene for behovet på nasjonalt nivå handler ikke kun om et faglig kompetansebehov for den daglige virksomheten, men også knyttet til behov for mer praksisnær forskning og utviklingsarbeid rettet mot barnehagens kjernevirksomhet og *anvendelse* av forskningen som finnes. I tillegg deles en bekymring for fremtidig rekruttering til doktorgradsprogram innenfor barnehagevitenskap, da bredden i dag ikke anses tilstrekkelig.

Det flere studenter med barnehagelærerutdanning som fullfører master ved ILP i dag innenfor pedagogikk, spesialpedagogikk eller utdanningsledelse. Uten at det er gjort en formell undersøkelse på dette vet vi at noen av disse gjennomfører masterutdanningen med mål om å utdanne seg bort fra barnehagen. Andre igjen gjennomfører en av disse masterutdanningene fordi det ikke finnes egne

barnehagefaglige tilbud. Disse knytter ofte masteroppgaven sin til barnehagerelevante tema. En tidligere kartlegging (uttrekk fra FS) viser at mellom 2018-2020 utgjorde studenter med førskole/barnehagelærerbakgrunn 28,4 % av studentene på master i pedagogikk. Da det vil være kun 10 studieplasser i en eventuell studieretning fryktes det ikke at opprettelsen av denne vil føre til svekkelse av studentgrunnlaget til masterutdanning i pedagogikk, spesialpedagogikk eller utdanningsledelse. Det kan derimot være en styrke å få samlet flere studenter på emnene som er felles. Tilbudet som gir studentene barnehagefaglige emner har ikke som mål å konkurrere med andre masterutdanninger ved ILP, men å forhindre tap av kompetanse til andre deler av landet for barnehagelærere som ønsker å ta en barnehagerelevant masterutdanning.

Modell/struktur

Studieretningen vil kun ha plass til 10 studenter. Disse må ha bachelor barnehagelærer/førskolelærer for å kvalifisere til studieretningen. Øvrig vi lopptakskravet være likt som for master i pedagogikk ellers, med karakterkrav og krav til forkunnskaper i metode og vitenskapsteori. Se øvrig informasjon i vedlegg 2 som er en revidert studieplan for master i pedagogikk hvor studieretning barnehagefag er lagt inn.

Strukturen vil se slik ut:

Master pedagogikk – studieretning barnehagefag			
1.semester	PED-3056	PED-3057	BLU-emne
2.semester	PED-3054		Prosjektskisse/Masteroppg.
3.semester	BLU-emne	BLU-emne	Masteroppgave
4.semester	Masteroppgave		

Barnehagefaglige emner

En arbeidsgruppe bestående av faglærere på barnehagelærerutdanning (som er planlagt inn på masteremnene) har, sammen med studieprogramleder og fagseksjonsleder, laget grunnstammen for barnehagefaglige emnene som ønskes opprettet på masternivå. Fullstendige emnebeskrivelser vil utvikles ila. høst 2022.

1. Barnehage, profesjonskunnskap og kvalitetsutvikling. (10 stp)

- Lærendeorganisasjon og ledelse
- Profesjonsteori
- Pedagogisk skjønn
- Tverrfaglige praksiser
- Barnehagen som forskningsarena

2. Lek og utforskende pedagogikk. (10 stp)

- Relasjons- og kommunikasjonskompetanse
- Profesjonsetikk
- Barns medvirkning og meningsskaping
- Barnehagelæreren som medutforsker sammen med barn

3. Livsmestring, mangfold og tilhørighet. (10 stp)

- Mangfold og kulturforståelse
- Forebyggende praksiser mot sosiale ulikheter
- Inkludering og fellesskap
- Nordlig mangfold og en verden i uro

Flere barnehagelærere har fullført videreutdanningsemner på masternivå og det er ønskelig at noen av disse kan innpasses som et BLU-emne. Den faglige vurderingen av hvilke emner dette vil gjelde vil vurderes av studieprogramleder.

Mulighet for innpassing innebærer at det kan bli færre enn 10 studenter fra studieretningen på BLU-emnene, men det planlagt at disse emnene også skal være mulig å ta som valgemner for studenter på andre masterutdanninger ved ILP (med forbehold om at aktuelle studieprogramledere godkjenner det i sine program). Dette vil altså kunne åpne opp for flere mulige valgemner for øvrige studenter på master i pedagogikk.

Fagmiljø

De ansatte som har utviklet grunnstammen til de tre barnehagefaglige emnene er i hovedsak også de som er tiltenkt å ha undervisningen i emnene. Dette vil selvsagt kunne endres over tid ettersom ny kompetanse kommer til. De som vil ha en sentral rolle i undervisningen vil fortrinnsvis være førsteamanuensis Veronica Bergan, universitetslektor Marit L. Sundelin, ph.d.-stipendiat Nils Christian Tveiterås, førstelektor Anne Myrstad, førstelektor Maria Dardanou, universitetslektor Torstein Unstad, førsteamanuensis Siri Sollid Madsen og universitetslektor Sidsel Boldermo (Ph.d.). Flere av disse er for tiden inne i opprykksprosesser.

Sammen med øvrig fagansatte på resterende emner i master pedagogikk, fyller vi NOKUT sine krav til fagkompetanse.

Det må understrekes at det i det barnehagefaglige miljøet på ILP er et sterkt behov for at det miljøet knyttes tettere til masternivå med tanke på ansattes faglige utvikling og karriereveier. Erfaringen er at enkelte i dag velger seg bort fra barnehagelærerutdanningen om muligheten byr seg, for å gå over til et studieprogram med mastertilbud. Dette er uheldig for fagmiljøets samlede utvikling.

Økonomi

Studieretningen er ikke tildelt finansiering for 10 studieplasser. Studieprogramleder for barnehagelærerutdanning har gjort en omprioritering av ressurser knyttet til grunnutdanningen til dette tilbudet for å få det på plass. Barnehagelærerutdanningen har tidligere hatt store kull hvor det har vært tilbudt inntil 9 fordypningsemner på 3. studieår (2 i Alta, 7 i Tromsø). Ett av emnene i Tromsø har vært tilbudt via UMAK og er derfor ikke en del av videre vurdering.

Fordypningsemnene er på 30 studiepoeng og beregnes til 850 timer pr emne. Ved å prioritere ned to av disse emnene videre, vil ressurs til 10 studieplasser på studieretningen være sikret. Da er det også regnet inn ressurs til veiledning og sensur for 10 ekstra studieplasser på masteroppgaven, metodeemnet og de to obligatoriske emnene som er felles med de øvrige studentene på masterutdanningen. Slik vil opprettingen av studieretningen ikke påvirke samlet ressurs på master pedagogikk negativt.

Samlet sett utgjør ressursbehovet for studieretningen 1495 timer når det er to kull inne.

Behov studieretning barnehagefag (10 plasser)				
		Undervisnin Eks/arbkrav Totalt		
10 stp	PED-3056 (felles)	0	30	30
10 stp	PED-3057 (felles)	0	30	30
10 stp	BLU-emne	175	30	205
20 stp	Metode (felles)	0	60	60
10 stp	BLU-emne	175	30	205
10 stp	BLU-emne	175	30	205
50 stp	Masteroppgaveer	650	110	760
				1495 (Totalt når to kull er inne fra 2024-25)
				325 (For første kull 2023-24)

Innsparingen på å legge ned to fordypningsemner på bachelor barnehagelærer utgjør totalt 1700 timer. Det er dermed god finansiell dekning. Denne prioriteringen vil ikke ha store konsekvenser for bachelor barnehagelærer da studentenes valgmuligheter der fortsatt vil være gode. Ressurs etter nedlegging av to emner på bachelor, og som er til overs etter omprioritering av midler til masteremner, kan eventuelt benyttes til å styrke emner i grunnutdanningen.

Videre saksgang

Denne saken vil etter behandling i begge involverte programstyrever gå videre til instituttstyret. Beslutninger og tilbakemeldinger fra begge programstyrever vil følge med saken dit. Om instituttstyret ønsker opprettingen velkommen vil saken sendes videre til fakultetsstyret og eventuelt universitetsstyret for en endelig beslutning høsten 2022. Hvis instituttstyret ikke vedtar oppretting av studieretningen, slutter saken der.

Forslag til vedtak:

Programstyret godkjenner plan for etablering av studieretning barnehagefag, og sender saken videre til instituttstyret med ønske om positivt vedtak.

Jens Breivik
Styreleder/førsteamanuensis
—
jens.breivik@uit.no

Renate Walberg
programstyresekretær
—
renate.walberg@uit.no

Vedlegg:

- 1 Behov for mastergradsutdanning for barnehagelærere?
- 2 Studieplan for master Pedagogikk med studieretning barnehagefag

UiT

NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Behov for egen mastergradsutdanning for barnehagelærere?

Renate Mari Walberg, Beathe Sætveit og Helge Habbestad

Barnehagelærerutdanning ILP, Tromsø og Alta

Innholdsfortegnelse

Oppsummering:	1
1. Om undersøkelsen	2
1.1 Følgende var hovedtema i undersøkelsen:.....	2
1.2 Respondenter	3
2 Dagens terreng.....	3
3 Morgendagens terreng: er det behov for ansatte med mastergradsutdanning i barnehagen?.....	5
4 Hva må til?	9
5 Barnehagelektor?.....	13
6 Videre anbefalinger	14

Oppsummering:

- Det er et stort behov for ansatte med masterutdanning i barnehagen
- Barnehagene oppgir at de til sammen har om lag 110 ansatte som kan være aktuelle for å starte på en barnehagefaglig masterutdanning
- Lønnsmessig uttelling og tilrettelegging fra jobb er de viktigste faktorene for å få ansatte til å starte på en mastergradsutdanning. De samme faktorene for å rekruttere ansatte med masterutdanning til barnehagen
- Et overveldende flertall er positive til opprettelse av *barnehagelektor* eller lignende stillingskategorier

1. Om undersøkelsen

Bakgrunnen for undersøkelsen er både ut fra etterspørsel fra tidligere og nåværende studenter, barnehageansatte, og ikke minst ut fra signaler gitt i løpet av siste år fra styringsmaktene i sektoren. I Kunnskapsdepartementets strategi «Kompetanse for fremtidens barnehage (revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022)» er det i kapitlet om aktørenes roller og ansvar forventet at **universitetene og høyskolene skal utvikle barnehagefaglige masterprogrammer som bygger på barnehagelærerutdanningen, samt innrette videreutdanningstilbud som kan inngå i ulike mastergrader.** (KD:2017, s. 13 og 14).

Denne undersøkelsen er i regi av studieledelsen ved barnehagelærerutdanningen UiT Norges arktiske universitet, studieleder Beathe Sætveit ved campus Alta, studieleder Helge Habbestad og rådgiver Renate Mari Walberg, begge ved campus Tromsø.

Spørreskjema ble sendt ut til alle barnehager i Troms og Finnmark i september 2017, og frist for å besvare var 20. oktober. Totalt var det 102 av 284 barnehager som svarte, som gir en svarprosent på 36 %.

Undersøkelsen er gjennomført i Questback som er en programvare for innsamling, analyse og oppfølging av undersøkelser som spørreskjemaer. Resultater er analysert i SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) som er en programvarepakke med grafisk grensesnitt for statistiske beregninger.

1.1 Hovedtema i undersøkelsen

For å ha grunnlag for å prøve å få på plass en ny mastegradsutdanning ved UiT var det nødvendig å finne ut om det var både behov og grunnlag for dette barnehagesektoren i Troms og Finnmark. Om vi skal utdanne mastergradskandidater er det også viktig å finne ut om det finnes lønnsmessige vilkår for dette i sektoren allerede, og om det er andre forhold i barnehagene som må på plass for både at ansatte skal ønske en mastergrad - og at de skal komme tilbake til barnehagen etter fullført grad (som er målet).

Hovedtema i undersøkelsen var derfor:

-kartlegge andel ansatte i barnehage pr i dag med relevant mastergradsutdanning, samt deres lønnsvilkår/stilling/funksjon

-kartlegge behov for relevant mastergradsutdanning for barnehageansatte

-kartlegge hvilke fagområder barnehagene selv mener er det er behov for en styrket og høyere kompetanse på

-få inn barnehagenes egne vurderinger for hva som må til for å rekruttere ansatte med relevant mastergradsutdanning, samt hvordan motivere ansatte til å starte på en relevant mastergradsutdanning

1.2 Respondenter

Spørreskjema ble sendt ut til alle barnehager i Troms og Finnmark ved hjelp av kontaktlister delt av fylkesmennene i de nevnte fylker. Av barnehagene som besvarte fordeler seg slik:

71.6 % av respondentene tilhører Troms (73 barnehager) og 28.4 % Finnmark fylke (29 barnehager).

68.6 % av barnehagene som har besvart er kommunale og 31.4 % er private.

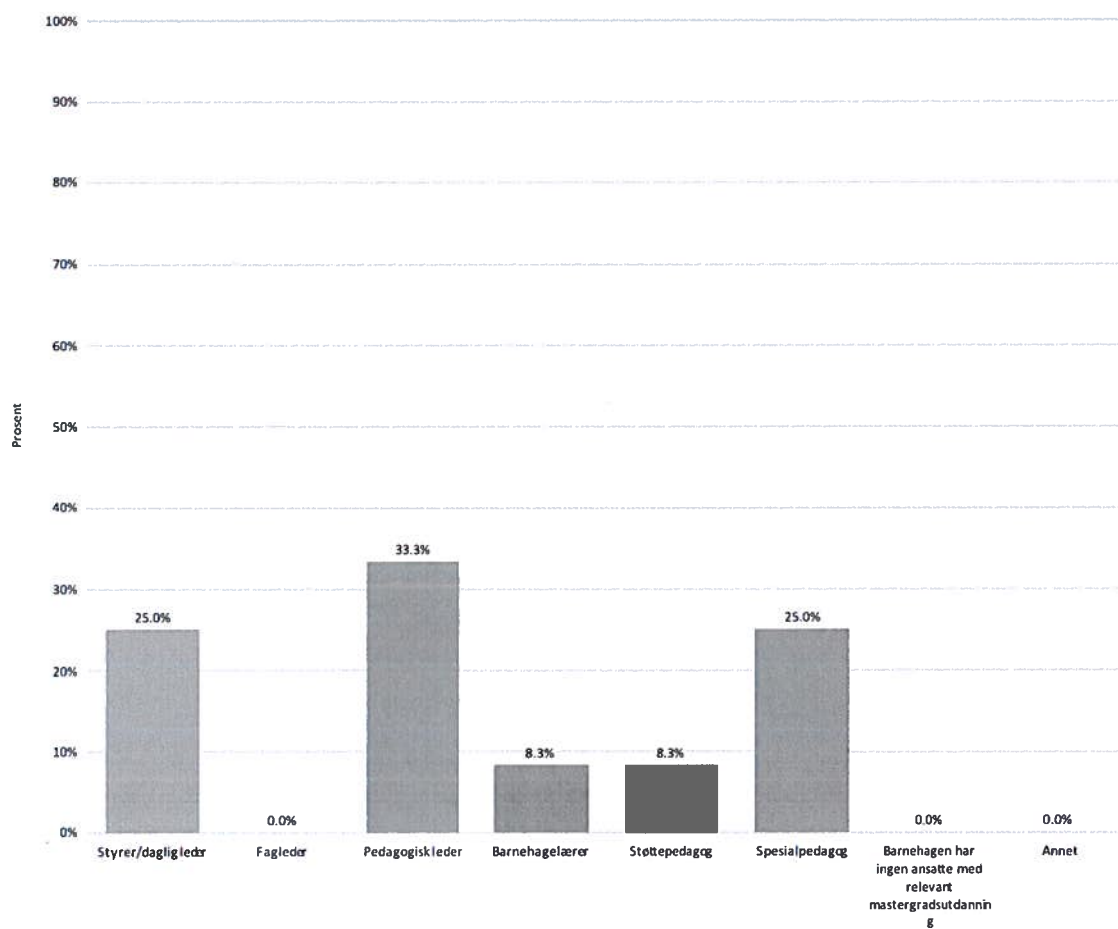
74.5 % av respondentene har stilling som styrer/daglig leder, noen innehar flere stillinger (eier/daglig leder). 10.8 % oppgir at de er fagledere, 8.8 % enhetsledere, og 5.9 har andre stillinger (enkelte pedagogisk leder).

32.4 % av barnehagene oppgir at de er praksisbarnehage ved UiT. Like mange (32.4 %) oppgir at de *ikke* er det. 35.3 % svarer at de er praksisbarnehage av og til.

2 Dagens terreng

Kun 11.8 % av respondentene (12 barnehager) oppgir at de i dag har ansatte med relevant mastergradsutdanning. (Med «relevant mastergradsutdanning» mener vi mastergradsutdanninger som er relevant for arbeid i barnehage, f.eks. barnehagepedagogikk, spesialpedagogikk, logopedi, pedagogikk. Dette ble også presisert i spørreskjema).

De fleste har kun én ansatt med slik utdanning i barnehagene, et fåtall har flere. Slik er de fordelt på stillingsvariant:

Navn	Prosent
Styrer/daglig leder	25,0%
Fagleder	0,0%
Pedagogisk leder	33,3%
Barnehagelærer	8,3%
Støttepedagog	8,3%
Spesialpedagog	25,0%
Barnehagen har ingen ansatte med relevant mastergradsutdanning	0,0%
Annet	0,0%
N	12

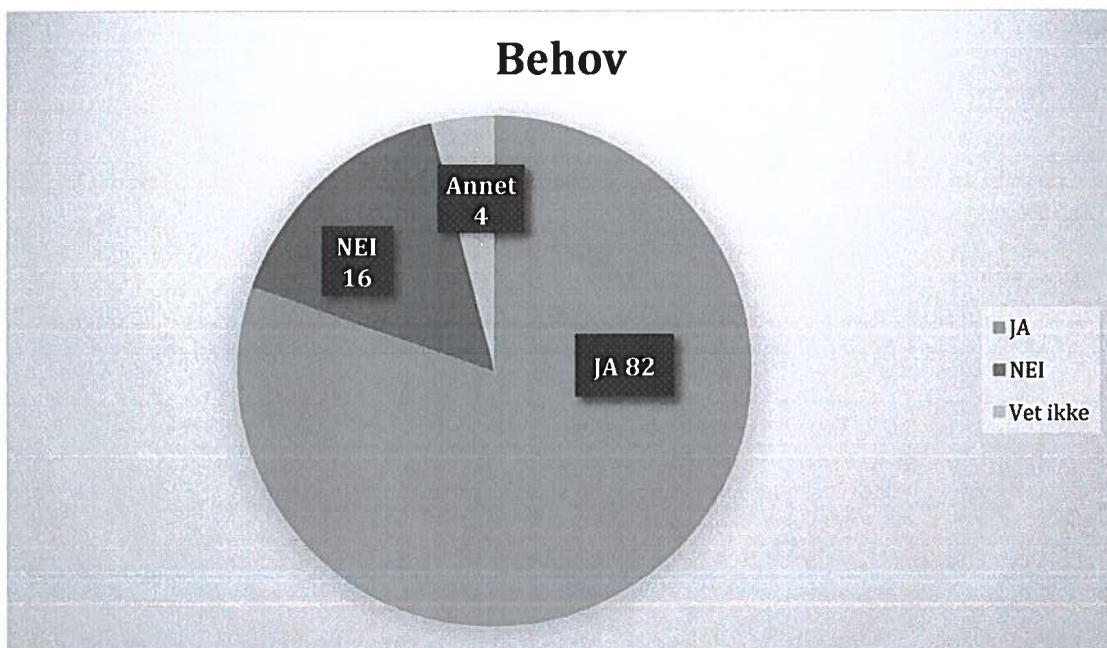
Hovedsakelig er det altså pedagogiske ledere som har relevant masterutdanning i barnehagen. Her finner vi ingen signifikante forskjeller mellom fylkene eller mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Det er selvsagt også interessant å vite om ansatte med relevant mastergradsutdanning får lønnsmessig uttelling for sin utdanning. Der oppgir 50 % at det er tilfelle, mens resterende 50 % oppgir at de ikke får dette. Her finner vi heller ingen signifikant forskjell mellom fylkene eller mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager.

3 Morgendagens terreng: er det behov for ansatte med mastergradsutdanning i barnehagen?

Svaret er utelukkende JA om vi spør de som jobber i barnehagene i Troms og Finnmark. Hele 80.4 % av respondentene oppgir positivt svar på dette.

Fordelingen ser i sin helhet slik ut (i antall):

Om vi ser på fordeling mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager er det 82.8 % av kommunale barnehager/respondenter som mener det er et behov, og 75 % av ikke-kommunale barnehager/respondenter.

Barnehagen er: * Har barnehagen, slik du ser det, behov for ansatte med relevant mastergradsutdanning (eventuelt flere)? Crosstabulation

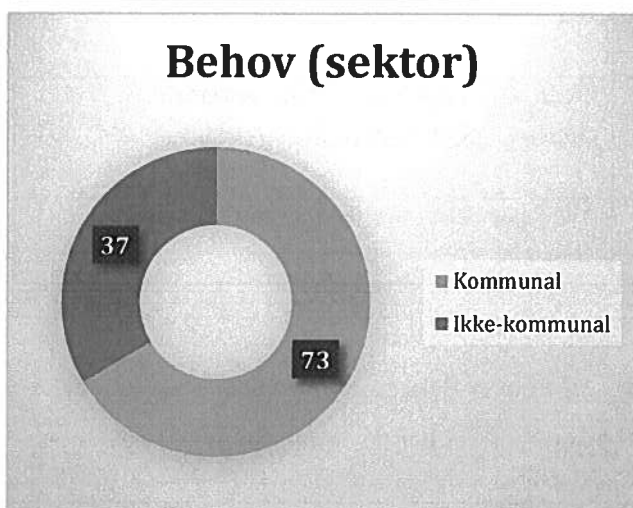
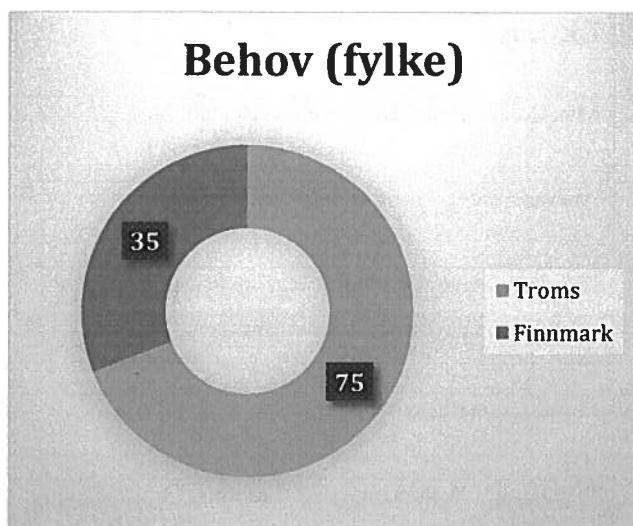
Count

		Har barnehagen, slik du ser det, behov for ansatte med relevant mastergradsutdanning (eventuelt flere)?			Total
		Ja	Nei	Annet	
Barnehagen er:	Kommunal	58	10	2	70
	Ikke eid av kommune	24	6	2	32
Total		82	16	4	102

Om vi ser på fylkesfordelingen er det 79.5 % av respondentene i Troms, og 82.8 % av respondentene i Finnmark som mener det er et behov.

Videre spurte vi om hvor mange ansatte fra barnehagene respondentene mente eventuelt ville være klare til å starte på en relevant masterutdanning høsten 2019.

Analysen viser at det potensielt er 110 ansatte i barnehagene i de to fylkene som kan rekrutteres til barnehagerelevant masterutdanning så tidlig som i 2019.

Når vi ser på andre undersøkelser knyttet til behov for kompetanseutvikling ser vi ofte at barnehagene oppgir ulike områder hvor de melder behov for utvikling og økt kompetanse. Derfor ga vi ingen avkryssingsalternativer når vi ville undersøke hva barnehagene selv mente en eventuell barnehagefaglig mastergradsutdanning burde ha faglig fokus på. Vi fikk, som forventet, inn flere ulike svar. Men vi ser også at enkelte områder skiller seg ut da mange har nevnt det samme. Svarene har vi kategorisert ut fra enkelte hovedtema hentet fra rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver:

Hovedtema	Antall	Eksempel
Barnehagens verdigrunnlag	12	Mangfold, flerkulturelle tema, helse, mobbing
Ansvar og roller	46	Ansvar/rolle styrer og pedagogisk ledelse
Formål og innhold	40	Lek, kommunikasjon, barnehagekunnskap, barnehagepedagogikk, småbarnspedagogikk
Samarbeid hjem-barnehage	5	Foreldresamarbeid
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	54	Planlegging, dokumentasjon, vurdering, tilrettelegging, veiledning
Arbeidsmåter	7	Progresjon, digital praksis, plan, pedagogisk utviklingsarbeid, kvalitetssikring
Fagområdene	46	Alle fagområder (men flest nevnt språkutvikling)

Som vi ser av tabellen overfor er behovene spredt ut over flere store områder som skal dekke barnehagens innhold, ansvar og oppgaver. Vi kommenterer her de som er hyppigst nevnt.

Barnehagens verdigrunnlag: Flere nevner eksempelvis barns psykiske helse, fokus på et flerkulturelt samfunn, mobbing.

Ansvar og roller: Her er hovedfokus på ledelse og rollen som pedagogisk leder. Som vi vil vise i kapittel 4 henger dette også sammen med svarene vi har fått med tanke på hvilke stillinger som er mest relevante for fremtidige mastergradskandidater, hvor 49 % mener det bør være pedagogisk leder. Flere respondenter understreker at det handler om «*pedagogisk ledelse for pedagogiske ledere*».

Formål og innhold: Her går flere av svarene inn mot barnehagepedagogikk og barnehagekunnskap, både generelt men også spesielt inn mot spesifikke felt, som f.eks. mot de yngste barna. Det er et område vi vet (gjennom nasjonale undersøkelser) at barnehagelærere har behov for mer kompetanse på. Høgskulen på Vestlandet tilbyr eksempelvis masterutdanning i Barnehagekunnskap som retter seg mot kvalitetsutvikling i barnehagen (les mer her: <https://www.hvl.no/barnehagekunnskap>).

Barnehagen som pedagogisk virksomhet: respondentene retter seg her inn mot arbeidsmetoder

i barnehagen, men her inngår også å avdekke behov og tilrettelegging for barn med ulike behov. Mange respondenter nevner her områder som flere omtaler som spesialpedagogiske tema, men også at barnehagen skal ha et tilrettelagt tilbud for alle barn.

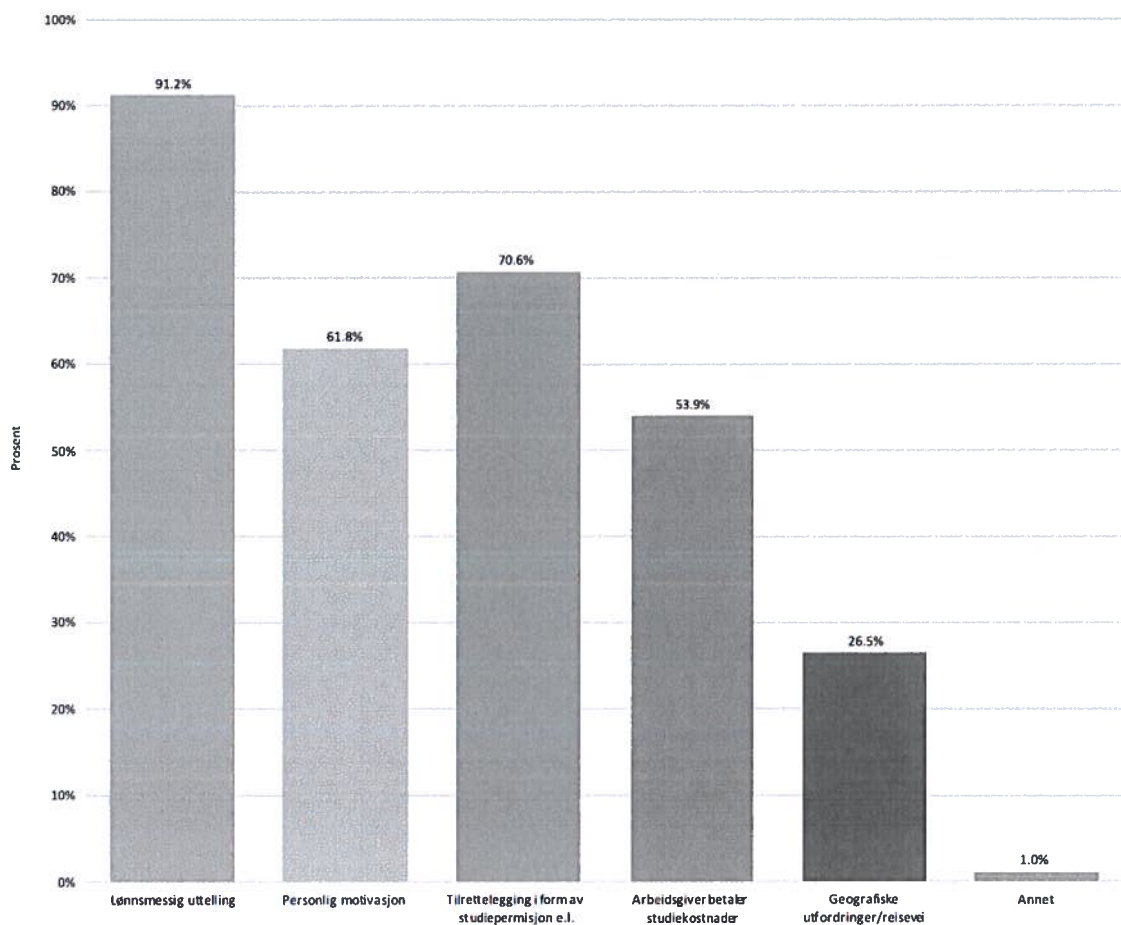
Fagområdene: flere respondenter sier at de ønsker et mastertilbud innenfor *alle* barnehagens fagområder. Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Når vi teller opp ser vi at flest respondenter nevner språk og barns språklige utvikling som et område de spesielt ønsker mastertilbud innenfor.

4 Hva må til?

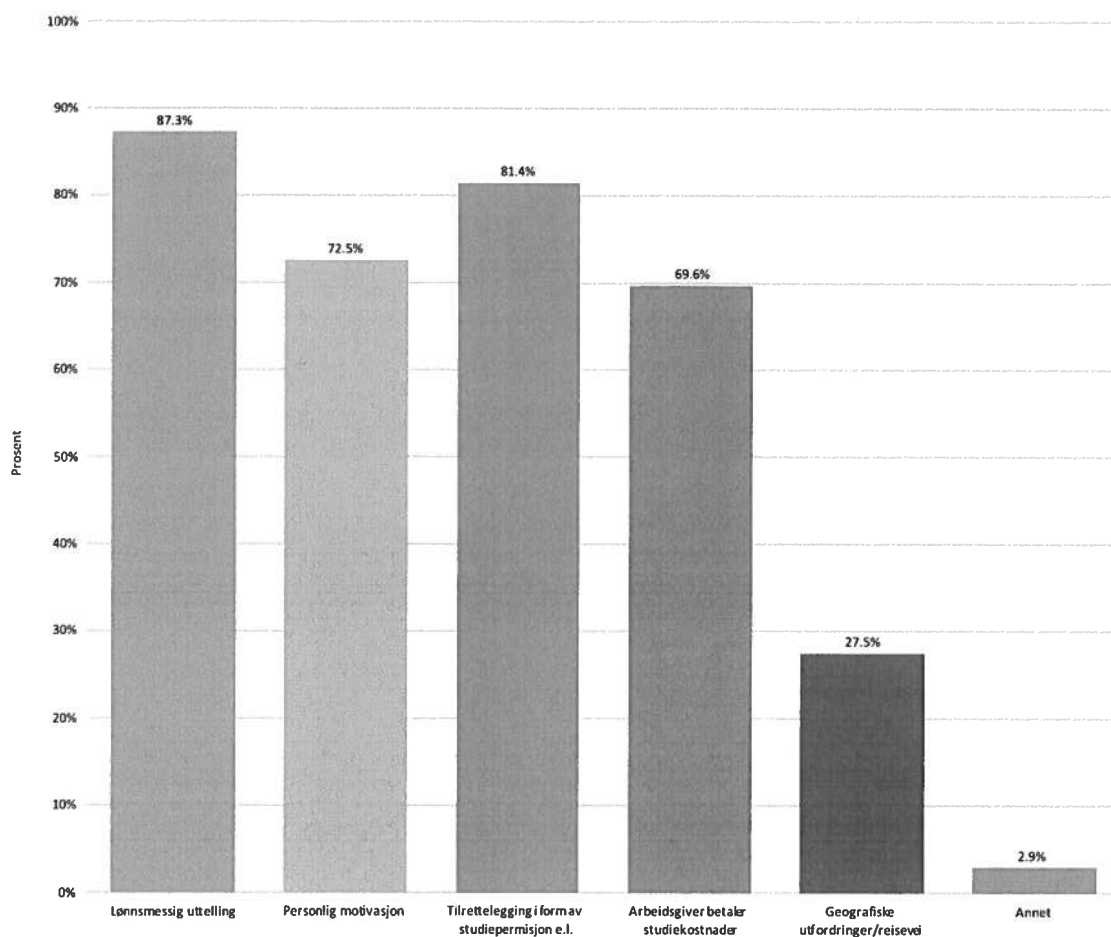
Vi spurte videre respondentene om hva som må til for å rekruttere flere barnehageansatte med relevant mastergradsutdanning inn i barnehagen (flere valg mulig).

Tiltak	Prosent
Lønsmessig uttelling	91,2%
Personlig motivasjon	61,8%
Tilrettelegging i form av studiepermisjon e.l.	70,6%
Arbeidsgiver betaler studiekostnader	53,9%
Geografiske utfordringer/reisevei	26,5%
Annet	1,0%
N	102

Som i andre undersøkelser vi har gjennomført knyttet til kompetanseutvikling i barnehagesektoren ser vi at lønsmessig uttelling og tilrettelegging fra arbeidsgiver er aller viktigst, men at personlig motivasjon også er en viktig faktor.

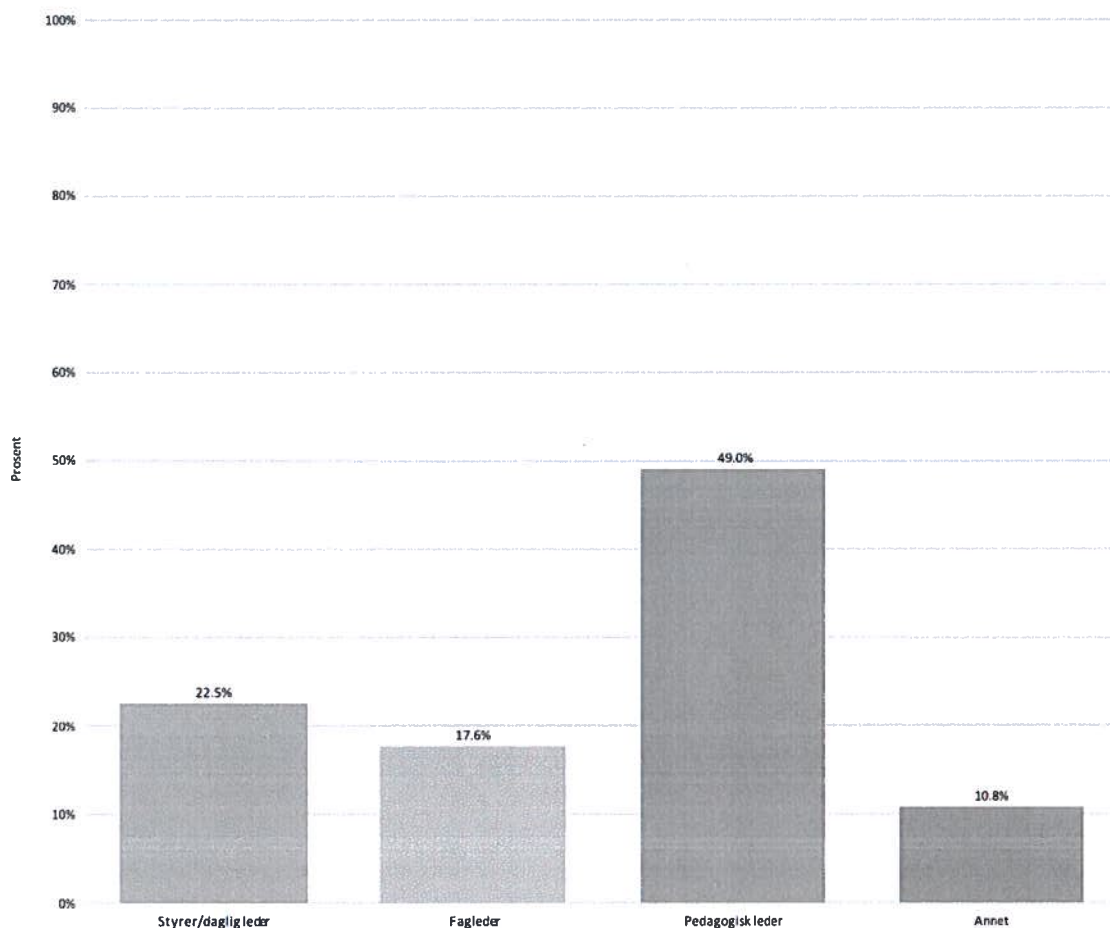
Videre spurte vi om hva som må til for å få de som allerede er ansatt i barnehagen til å starte på en relevant mastergradsutdanning (flere valg mulig).

Tiltak	Prosent
Lønsmessig uttelling	87,3%
Personlig motivasjon	72,5%
Tilrettelegging i form av studiepermisjon e.l.	81,4%
Arbeidsgiver betaler studiekostnader	69,6%
Geografiske utfordringer/reisevei	27,5%
Annet	2,9%
N	102

Respondentene svarer også her at lønsmessig uttelling, tilrettelegging fra arbeidsgiver og personlig motivasjon er de viktigste faktorene for å få flere ansatte til å starte på en masterutdanning.

Hvilke stillinger bør så disse ha når en mastergradsutdanning er fullført?

Stilling	Prosent
Styrer/daglig leder	22,5%
Fagleder	17,6%
Pedagogisk leder	49,0%
Annet	10,8%
N	102

Om lag halvparten av respondentene mener stillingen som pedagogisk leder er den stillingen som en masterutdanning bør rette seg inn mot.

Vi antok at flere ville trekke frem at økt utdanning må gi økt lønn. Derfor spurte vi om i hvilken grad ansatte med relevant masterutdanning bør få lønnsmessig uttelling for sin kompetanse, og om barnehagene hadde ideer, forslag og erfaringer med dette.

Oppsummert var det stor enighet om følgende:

- ✓ Det MÅ lønne seg å ta masterutdanning
- ✓ Utdanningsløpet starter i barnehagen, og med høy kompetanse i barnehagen vil det kunne spares penger på spesialpedagogiske tiltak senere i skolegangen
- ✓ Departementet bør se på tilsvarende ordning som i skolen, ingen grunn til at det bør være ulikt mellom barnehage og skole på lønnsmessig uttelling for kompetanse
- ✓ Det bør innføres en lønnsstige for ansatte i barnehage med mastergradsutdanning, og det må inn i avtaleverk for både kommunal og privat sektor
- ✓ Dette må til for å forhindre at barnehagelærere utdanner seg ut av barnehagen

Noen sitater trukket ut:

«Dersom man skal motivere for at flere skal ta mastergrad, vil en lønnskompensasjon være et viktig virkemiddel. Det har foregått en ganske formidabel utvikling av barnehagens innhold og personalets ansvar de siste årene. Og det er vel på tide å se barnehage opp mot skole når det gjelder avlønning og videreutdanning. Dersom det skal være opp til hver kommune å fastsette avlønning når det gjelder videreutdanning, kan man komme veldig skjevt ut. Det bør være en statlig skala pr studiepoeng som regulerer dette».

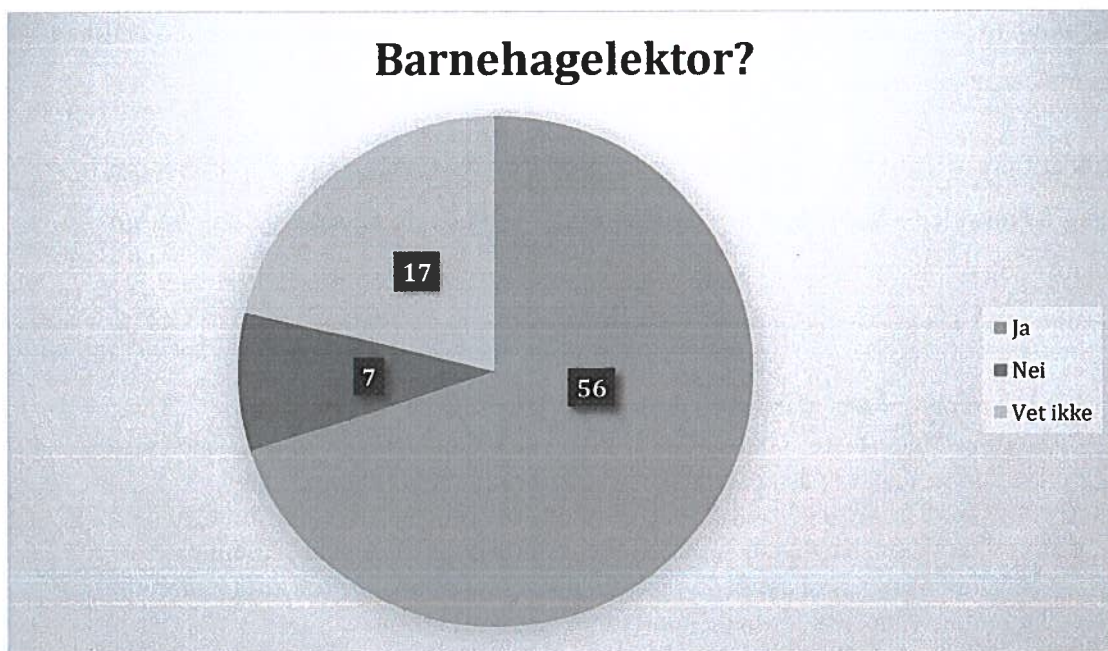
«I avtaleverket må arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene bli enige om at pedagoger med godkjent, relevant og etterspurt master gir egen lønsplassering. Barnehagelektor?»

5 Barnehagelektor?

Det har tidligere vært luftet en idé om barnehagelektor som en stillingskategori i barnehagen (i arbeidet med strategi for utvikling av fremtidig kompetanse i barnehagene,

<https://khrono.no/2016/06/lanserer-barnehagelektor>).

Vi spurte respondentene om hva de mente om et slikt forslag. Responsen var stort sett positiv (tall i *antall* respondenter, spørsmålet var ikke obligatorisk):

Noen av de som var positivt innstilt til forslaget tok noen forbehold blant annet med tanke på at det med slike stillinger medførte lønnsmessig uttelling også. Men alt i alt var det overveldende positiv respons på forslag om å innføre stillingskategorien *barnehagelektor*.

6 Videre anbefalinger

Vi anbefaler på bakgrunn av funn i vår undersøkelse:

- ❖ At det settes ned en gruppe ved UiT som ser på muligheter for opprettelse av barnehagefaglig mastergradsutdanning. Dette i henhold til instituttets handlingsplan, og må ses i sammenheng med øvrige mastergradstilbud ved instituttet.
- ❖ At fagforeninger og interesseorganisasjoner ser videre på ulike muligheter for å øke kompetansen i barnehagene og samtidig jobber videre med forslag om opprettelse av nye stillingskategorier som gir økt lønn for økt kompetanse.
- ❖ At barnehageeiere tar inn over seg behovet, og tilrettelegger for ansatte som ønsker å ta en masterutdanning.
- ❖ At barnehageeiere jobber videre med opprettelse av nye stillingskategorier som gir økt lønn for økt kompetanse.
- ❖ At departementet fortsetter å holde økt fokus på barnehagenes hurtige utvikling og tilhørende behov for kompetanseutvikling. I dette er samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og barnehagesektoren nødvendig.
- ❖ At alle parter i samarbeidet har et felles mål i arbeidet: Barns beste.